භව නිරෝධය සහ නිවනේ යථාර්ථය

නිබ්බාන දේශනා අංක 17 සහ 18 ඇසුරෙනි

පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඥාතන්ද ස්වාමි

NotebookLM

භවය ගින්නක් මෙනි

භවය යනු ස්ථානයක් නොව ක්‍රියාවලියකි. උපාදාන (ඉන්ධන) ඇති තාක් එය දැල්වෙයි.

ගින්න නිවී යාම යනු විනාශ වීමක් නොව, සිසිල් වීමයි.

NotebookLM

සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම

රහතන් වහන්සේ දකින්නේ
'නැවැත්මයි'. **සංස්කාර**
නිරෝධය අරමුණු කිරීටමෙන්
භව නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

සියලු විඳීම් සිසිල් වී,
භව නිරෝධය පූර්ණ වේ.

විඤ්ඤාණය අනිදස්සන නම් වේ

පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ නොපිහිටන තැනයි. එයට පැමිණීමක් හෝ යාමක් නැත.

අනිදස්සන විඤ්ඤාණය

NotebookLM

ඉර හඳ නැති අද්භූත තත්වය

එහි ඉර හඳ නැත. යාම් ඒම් නැත.
උපතක් හෝ විපතක් නැත.
එය කිසිවකට නොබැඳුණු,
ස්ථීර වූ (තාදී) තත්වයකි.

NotebookLM

කයෙන් අමෘත ධාතුව ස්පර්ශ කිරීම

කයෙන් නිවන ස්පර්ශ කිරීම යනු මාරයාට අසු නොවීමයි. එය වේදනාවෙන් මිදීමයි.

මාරයා උදුරා ගැනීමට පෙර අතහැරීම මෙහි අර්ථයයි.

NotebookLM

ලෝකයේ සිටියද ලෝකයෙන් එතෙරයි

නෙළුම් කොළයේ දිය බිංදුව නොරඳන්නා සේ, රහතන් වහන්සේ ලෝකයේ ජීවත් ජීවත් වුවද ලෝකයෙන් නොඇලෙයි.

දිය බිංදුව හා නෙළුම් කොළය

NotebookLM

එතෙර සහ මෙතෙර

‘එතෙර’ සහ ‘මෙතෙර’ යනු ද්වයතාවකි. රහත් වූ පසු මෙම බෙදීම අහෝසි වේ.

ඕර පාරං

NotebookLM

සෝපාදිශේෂ නිබ්බාන ධාතුව

ඉන්ද්‍රියන් පවතී. මනාප
අමනාප විඳීම් ඇත.
නමුත් රාග, ද්වේශ, මෝහ
ගිනි නිවී ඇත.

ගිනි දැල් නිවී ගියද,
අඟුරු වල උණුසුම පවතී.

NotebookLM

අනුපාදිශේෂ නිබ්බාන ධාතුව

සියලු විඳීම් සිසිල් වී ඇත.
භව නිරෝධය පූර්ණ වේ.

සිසිල් වූ අළු

NotebookLM

පාරං දිගුණං න යන්ති

රහතන් වහන්සේ නැවත
භවයට නොපැමිණේ.
උන්වහන්සේගේ ගමන
එක වරකි.
එය නිමාවී ඇත.

පුනර්භවයක් නැත

මමත්වයක් නැත

අල්ලා ගැනීමක් නැත.
එබැවින් භවයක්
ගොඩනැගෙන්නේ නැත.
‘මම’ සහ ‘මගේ’ යන
හැඟීමෙන් තොරය.

අතම්මයතා

ප්‍රපංච ඉක්මවා යාම

සිතුවිලි සහ දෘෂ්ටි
(ප්‍රපංච) ඉක්මවා ගිය,
සිතේ නිරායාස
පැවැත්මයි.

ගැටුම් සහ වාද විවාද
නැත.

NotebookLM

සාරාංශය: නිවන යනු නිවීමයි

- නිවන යනු යම් ‘තැනක්’ නොව, රාගාදී ගිනි නිවීමයි.
- එය මෙලොවදීම සාක්ෂාත් කළ හැක.
- භව නිරෝධය යනු සදාකාලික සැනසීමයි.

ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ,

ඒ අමා මහ නිවන සාක්ෂාත් වේවා!

NotebookLM

භව නාටකය සහ නිවන

නිබ්බාන දේශනා අංක 08 සහ 19 ඇසුරිනි

A Deconstruction of Reality through the Dhamma

NotebookLM

ලෝකය යනු ඉන්ද්‍රජාලයකි
චිත්‍රපටයක ගිනිගන්නා කඩදාසි ගෙවල් සහ මුහුදුබත් වන
සෙල්ලම් නැව් මෙන්, අප දකින ලෝකය මායාවකි.
අපි එකවර ප්‍රේක්ෂකයා ද, නළුවා ද, තිරය ද වෙමු.
NotebookLM

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං

ආලෝකය වස්තුවක් මත
නොවැටෙන්නේ නම්, එය
නොපෙනී යයි.
රහතන් වහන්සේගේ සිත
නාම-රූප වලට නොබැඳේ.
එයට පිහිටක් නැත (Appatita).

NotebookLM

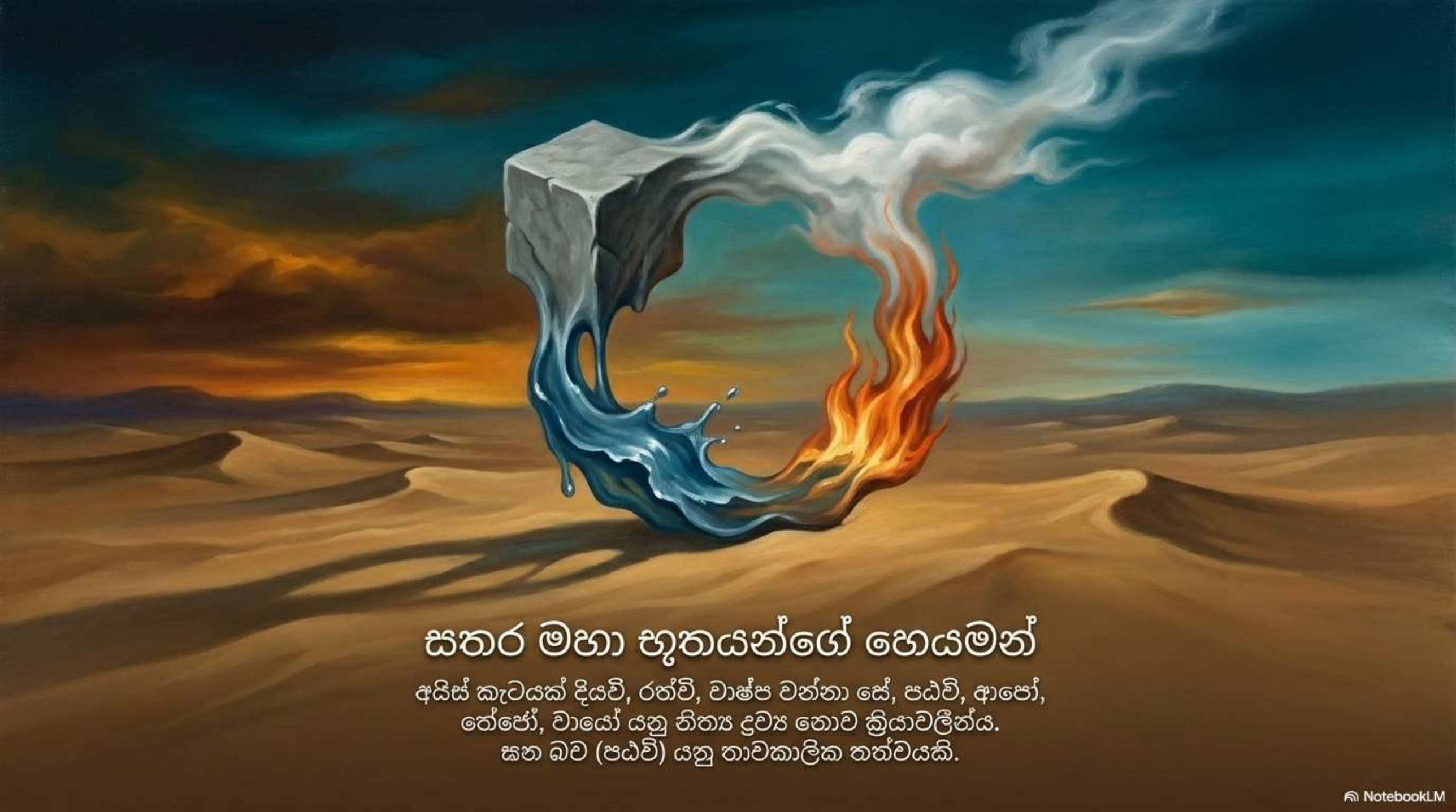
සතර මහා භූතයන්ගේ හෙයමන්
අයිස් කැටයක් දියවී, රත්වී, වාෂ්ප වන්නා සේ, පඨවී, ආපෝ,
තේජෝ, වායෝ යනු නිත්‍ය ද්‍රව්‍ය නොව ක්‍රියාවලීන්ය.
ඝන බව (පඨවී) යනු තාවකාලික තත්වයකි.
NotebookLM

ගැටයක් නොමැති මැස්ම
තණ්හාව නමැති ඉදිකටුවෙන් අපි සංස්කාර මසන්නෙමු. නමුත් සක්කාය දිට්ඨිය (මමත්වය) නමැති ගැටය නොගැසූ විට, එම මැස්ම ක්ෂණයකින් ලිහී යයි.
NotebookLM

භවය යනු දඟලෑමකි
වරපටක් ඇඹරීම මෙන්, භවය යනු ආතතියකි.
අපි මැදින් අල්ලාගෙන සිටින තාක් (උපාදානය), මෙම දඟලෑම පවතී.
NotebookLM

ශරීරය නමැති හුඹස

වම්මීක සූත්‍රයට අනුව මේ ශරීරය හුඹසක් වැනිය. එහි ඇතුලේ සැඟවී ඇති නාගයා නම් "මම" යන මානයයි.

NotebookLM

අතහැරීම සහ ලිහී යාම
උපාදානය අතහැරිය සැණින් භවය ලිහී යයි.
මැදින් අල්ලා ගැනීම නැවැත්වූ විට, දඟලෑම අවසන් වේ.
NotebookLM

ගිනි අඟුරු සහ නිවී ගිය අළු

සෙපාදිශේස: දර දැමීම නතර කළද,
ගිනි අඟුරු තවම රස්නය ඇත.
(රහතන් වහන්සේගේ ජීවිත කාලය).

අනුපාදිශේස:
අවසානයේ අළුළු සීතල වී යයි.
(පිරිනිවීම).

NotebookLM

කාල ක්‍රියා කිරීම
රහතන් වහන්සේට මරණය යනු ශෝක ජනක සිදුවීමක් නොව, තෙල් සහ වැටිය අවසන් වූ පහනක් නිවී යාම වැනි ස්වභාවික ක්‍රියාවලියකි.
NotebookLM

අස්සද්ධා: ශ්‍රද්ධාව ඉක්මවා ගිය දැකීම
"භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් මම මෙය නොකියමි. මම මෙය ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් දනිමි."
- සීහ සේනාපති. (අකතඤ්ඤූ = නිවන දත් තැනැත්තා).
NotebookLM

නැති බයිසිකලය සහ ශූන්‍යතාව
අපගේ ජීවිතය අභිනය (Pantomime) නාට්‍යයක් වැනිය. නඃ නාම-රූප යනු හිස් රැකඩ ක්‍රියාවලියකි. එහි ඇත්තටම පුද්ගලයෙක් නැත.
NotebookLM

අකුප්පා චේතෝ විමුක්තිය
මරණ වේදනාව හමුවේ වුවද
නොසැලෙන, කම්පා නොවන විමුක්තිය.
මාරයාට අල්ලා ගත නොහැකි සිත.
NotebookLM

සියල්ලේ නිවීම

ගින්න නිවී ගියේය.
චිත්‍රපටය අවසන් විය. දඟලෑම නතර විය.
ඉතිරිව ඇත්තේ ශාන්තිය පමණි.

NotebookLM

ඒතං සන්තං ඒතං පණීතං...

මෙය ශාන්තය, මෙය ප්‍රණීතය...
එනම් සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීමයි.

NotebookLM

ප්‍රපංචය සහ ලෝකය:
යථාර්ථයේ මායාව
විමුක්තිය කරා යන ගමනේ
දාර්ශනික විග්‍රහයක්
පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඥානානන්ද හිමිගේ දේශනා ඇසුරිනි
NotebookLM

ප්‍රපංචය යනු කුමක්ද?

- ප්‍රමාදය (Pamada): ගමනක් යන අතරතුර මත් වී නිදා ගැනීම වැනිය.
- ප්‍රපංචය (Prapanca): කෙටි පාරක් තිබියදී, වංගු සහිත දීර්ඝ 'වංගිරියක' ගමන් කිරීමයි.
- සිතුවිලි සහ සංකල්ප මගින් අපි සරල දේ සංකීර්ණ කරගනිමු. මෙය අපව නිවනින් ඈත් කරයි.

NotebookLM

සංඛා - නාමකරණයේ රැවටීම

- කිරි, දීකිරි, වෙඩරු, ගිතෙල්: මේවා එකම ද්‍රව්‍යයේ විවිධ අවස්ථා පමණී.
- ගිතෙල් ඇති විට අප එයට ‘කිරි’ යැයි නොකියමු. ලෝකයා මේවා වෙන් කර, නම් තබා (Sankha), ඒවා පරරම සත්‍ය ලෙස ගනී.
- භාෂාව යනු සන්නිවේදනය සඳහා වූ මෙවලමක් පමණී. වචන වලට නොරැවටෙන්න.

NotebookLM

කාලයේ ත්‍රිත්ව මායාව

- අතීතය: ‘අහෝසි’ වී ඇත.
- අනාගතය: ‘භවිස්සති’ (වන්නට ඇත).
- වර්තමානය: ‘අත්ථි’ (ඇත).
- ලෝකයා අතීතය සහ අනාගතය ලෝකයා අතීතය සහ අනාගතය වර්තමානයට ගෙනවිත් පටලවා ගනී. අතීත රූපය ‘ඇත’ යැයි ගැනීම මුලාවකි.

NotebookLM

මැජීක් කේතලය සහ සසර

- අප ලෝකය දෙස බලන්නේ ‘මැජීක් කේතලයක්’ දෙස බලන්නාක් මෙනි.
- එක් පසෙකින් හිස් වන විට (මරණය), අනෙක් පසින් අපට නොපෙනී නැවත පිරෙයි (උප්පත්තිය).
- මෙය නොනවතින චක්‍රයකි. අවිද්‍යාව නිසා මෙම රහස අපට නොපෙනේ.

NotebookLM

රෝහිතස්සගේ නිමක් නැති ගමන

- ලෝකයේ කෙළවර සොයා රෝහිතස්සදෙවිපුත්‍රයා අහසින් වේගයෙන් ගමන් කළේය.
- වසර 100ක් ගමන් කළද, ඔහුට ලෝකයේ කෙළවර හමු නොවී මරණයට පත් විය.
- බාහිර ලෝකයේ භෞතික ගමනින් සසරේ කෙළවර දැකිය නොහැක.

NotebookLM

බුදු ඇසින් දුටු ‘ලෝකය’

- ‘ලෝකය’ යනු භෞතික ග්‍රහලෝකය නොවේ. යමකින් ලෝකය මනිනු ලබයිද, එය ලෝකයයි.
- ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස: මෙම ‘මිම්ම’ හය තුළ මුළු ලෝකයම අඩංගුය.
- අප ලෝකය මනින්නේ අපගේ ඉන්ද්‍රියයන්ගෙනි.

NotebookLM

බඹයක් පමණ වූ ශරීරය
• “විමසන, සිතන, බඹයක් පමණ වූ මේ ශරීරය තුළම මම ලෝකයත්, ලෝකයේ හටගැනීමත්, ලෝක නිරෝධයත් පෙන්වා දෙමි.”
• විසඳුම ඇත්තේ පිටත නොව, අප තුලමය.
NotebookLM

දිය සුළීය සහ භවය

- ජීවමාන සත්වයා යනු කැරකෙන දිය සුළීයකි.
- අප සිතන්නේ දිය සුළීයට හසුවී ඇති ‘කසල’ (බාහිර අරමුණු) සත්‍ය බවයි.
- නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණය එකිනෙක අල්ලාගෙන කැරකෙන තාක් කල් ‘සත්වයා’ පවතී.

NotebookLM

නතර වූ දිය සුළීය

- දිය සුළීයේ වේගය (තණ්හාව) අත්හැරීම යනු මහා මූදේ නිසල බව උරුම කර ගැනීමයි.
- අල්ලා ගැනීම (Grasping) නැවැත්වූ විට, ලෝකය මැවීම මැවීම නතර වේ.
- එය ශූන්‍යතාවයයි (Emptiness). බිය විය යුතු දෙයක් නොව, මහා ශාන්තියකි.

NotebookLM

‘ඇත’ - ‘නැත’ අන්ත දෙකෙන් මිදීම

- ලෝකයේ හටගැනීම (Samudaya) දකින විට ‘නැත’ යන අන්තය දුරු වේ.
- ලෝකයේ නිරෝධය (Nirodha) දකින විට ‘ඇත’ යන අන්තය දුරු වේ.
- හේතූන් නිසා හටගනී. හේතු නැතිවීමෙන් නිරුද්ධ වේ. මෙය මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි.

NotebookLM

තර්කයේ සීමාව

- ‘සලායතන නිරෝධයෙන් පසු යමක් ඉතිරි වේද? නොයිද?’ යන ප්‍රශ්න තර්කයට අයත්ය.
- ප්‍රපංච නැති තැන (Nibbana), ප්‍රපංච කිරීමට යාම වරදකි.
- තර්කයෙන් නිවන මැනීය නොහැක. එය ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ යුත්තකි.

NotebookLM

සළායතන නිරෝධය

- ඇස නිරුද්ධ වීමෙන් රූප සංඥා මැකී යයි.
- සියලු මිනුම් දඬු (Senses) ඉවත් වූ විට, ලෝකය මැනීම නතර වේ.
- ප්‍රපංචයන්ගේ නිමාව එයයි. එය නිවීමයි.

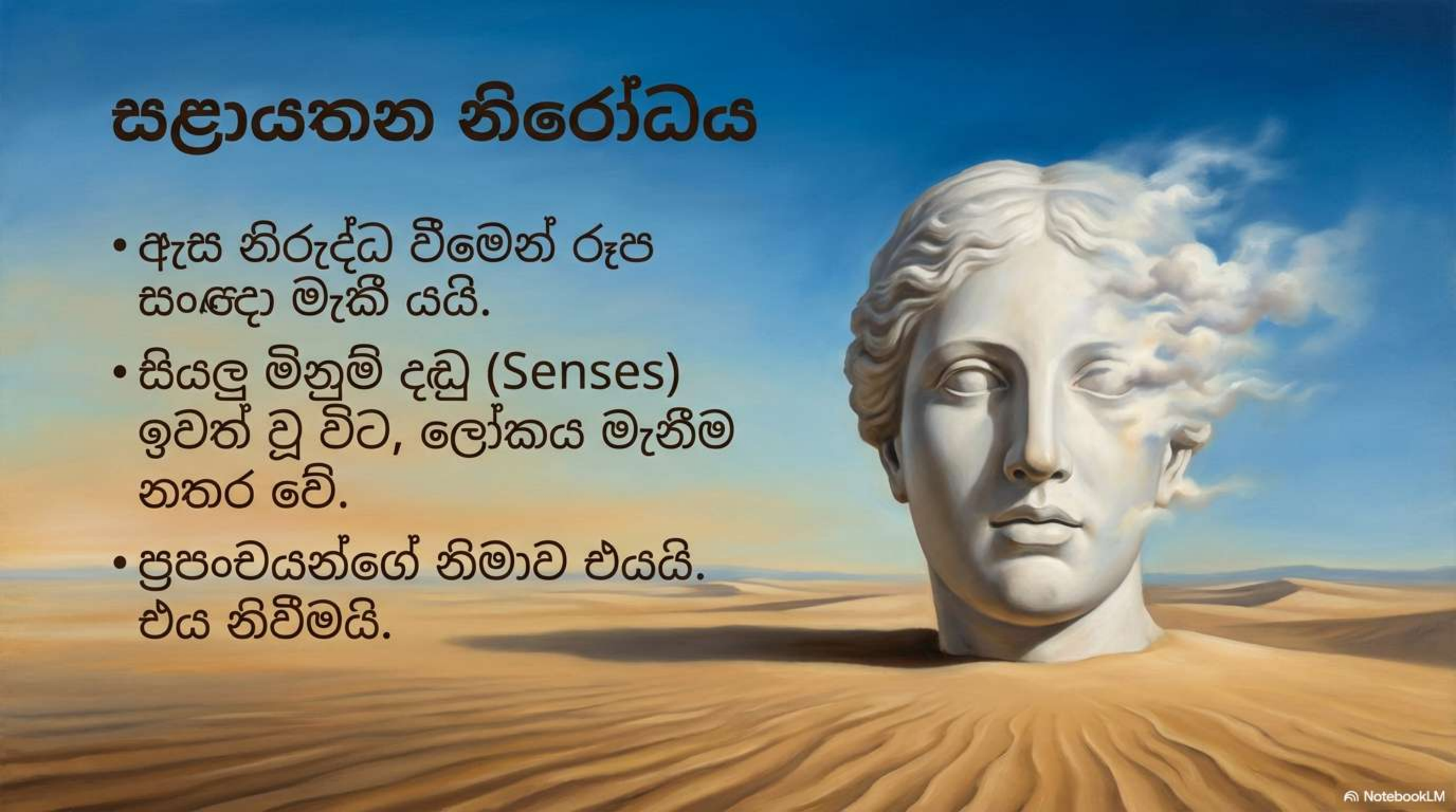

NotebookLM

නිබ්බාන - ප්‍රපංච උපශමය

- එය සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීමයි.
- එහි යාමට පාරක් නැත. අහසේ පියවර සටහන් නැත්තා සේ, රහතන් වහන්සේට ගමනක් නැත.
- බාහිර ලෝකයේ කෙළවර නොව, තමා තුළ ඇති ලෝකයේ නිරෝධයයි.

NotebookLM

අවසාන සිතිවිල්ල
• ‘ලෝකය යනු ඔබ විසින්ම මවාගත් මායාවකි.’
• බාහිර ගමන නවතා, අභ්‍යන්තර නිරෝධය දෙසට හැරෙන්න.
• බාහිර ගමන නවතා, අභ්‍යන්තර නිරෝධය දෙසට හැරෙන්න.
• සාමය ඇත්තේ එතැනය.

නිබ්බාන නිර්වචනය: සදාකාලිකත්වයේ සහ ශූන්‍යත්වයේ මායාව

නිබ්බාන දේශනා අංක 19 සහ 20 ඇසුරිනි

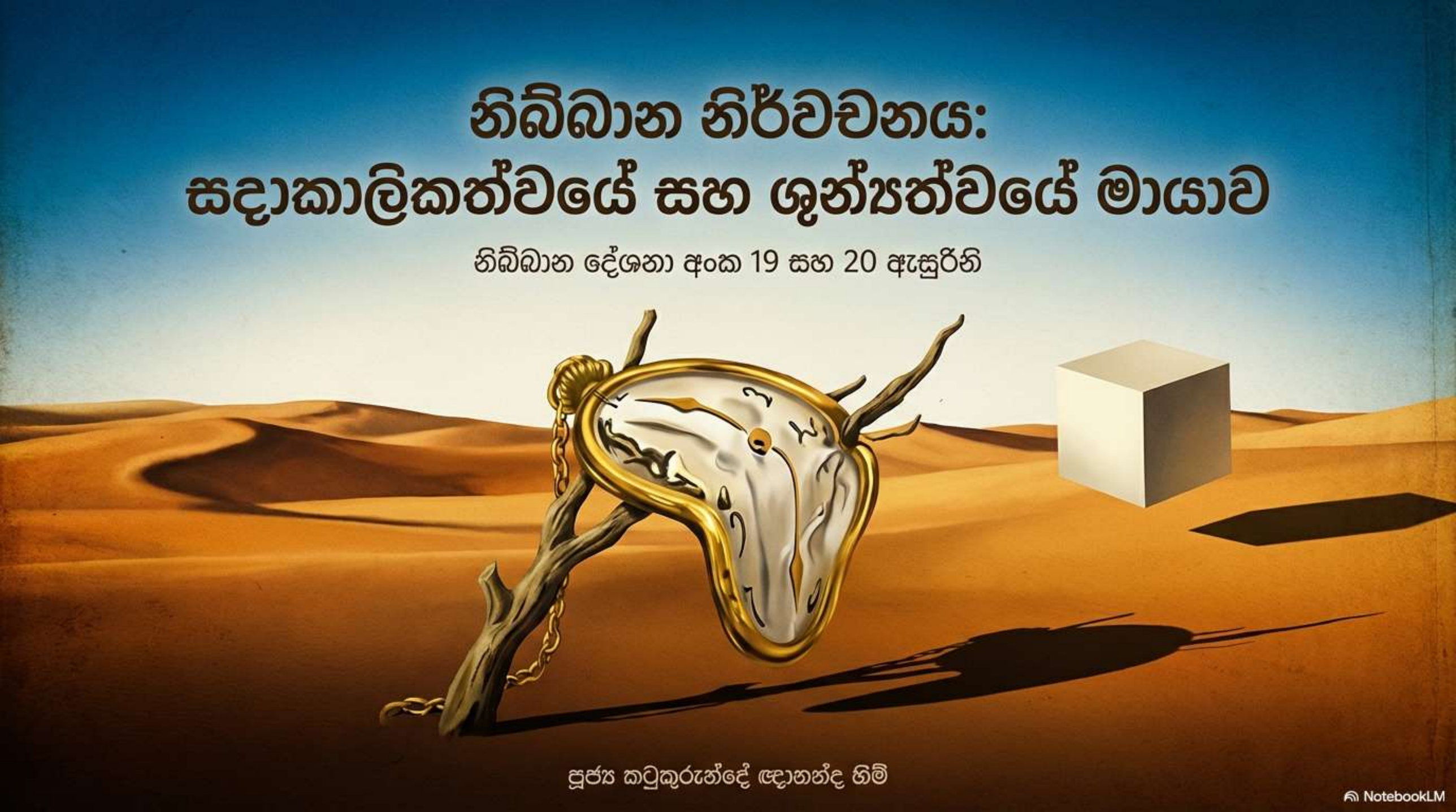

පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද හිමි

NotebookLM

නිබ්බාන ධාතු දෙක

සෞපාදිශේස නිබ්බාන ධාතුව: උපාදානයන්ගෙන් සිත මිදුනද, ඉන්ද්‍රිය ක්‍රියාකාරිත්වය පවතින අවස්ථාව. කෙලෙස් ගිනි නිවී ඇතත්, ශරීරය නමැති පැරණි දර කොටස ඇති තාක් වේදනා දැනේ.

අනුපාදිශේස නිබ්බාන ධාතුව: ජීවිතය කෙළවර වීමත් සමග ස්කන්ධයන්ගේ පැවැත්ම සම්පූර්ණයෙන්ම නිරුද්ධ වීම. පහනක් නිවී යන්නා සේ සිදුවන අවසානයයි.

NotebookLM

ජීවමාන රහතන් වහන්සේ: ‘සිතී භාවය’

- දර දැමීම නතර කළ ගීන්නක් මෙන්, කෙලෙස් ගීන්න නිවී ඇත.
- වෙනස: සිත රාග, ද්වේශ ගීනිවලින් නොදැවී ‘සිසිල්ව’ පවතී.
- එහෙත්, ඉන්ද්‍රියන් ක්‍රියාකාරී බැවින් මනාප/අමනාප හෝ සැප/දුක් විඳීම් (Vedana) ඇතත්, ඒවාට උපාදාන වගයෙන් නොබැඳේ.

NotebookLM

ගින්න කොහි ගියේද?

- ගින්න නිවී ගිය පසු එය ගියේ නැගෙනහිරටද? බටහිරටද?
- එය හුදෙක් ඉන්ධන අවසන් වීමෙන් සිදුවූ නිරෝධයකි.
- රහතන් වහන්සේගේ පිරිනිවීමද එබඳුය. උන්වහන්සේ කිසිදු ‘දිශාවකට’ හෝ ‘ලෝකයකට’ ගමන් නොකරයි.

NotebookLM

ගතිය දත නොහැක

- ‘සංඥාපේතුං ගති නත්ති’ - රහතන් වහන්සේ ගිය මග පැන විය නොහැක.
- අහසේ ගිය කුරුල්ලෙකුගේ පිය සටහන් නැත්තා සේ, විමුක්ත සිත හඳුනා ගැනීමට හෝ පිහිටුවීමට නොහැක.
- එය ‘මෙහි’ හෝ ‘එහි’ හෝ ‘දෙ-තැනක’ හෝ නොවේ.

NotebookLM

චතුෂ්කෝටිකයෙන් ඔබ්බට

- තථාගතයන් වහන්සේ මරණින් මතු:
  1. උපදී ද? - නැත.
  2. නුපදී ද? - නැත.
  3. උපදී සහ නුපදී ද? - නැත.
  4. නුපදී සහ නොවෙයි ද? - නැත.
- මෙම ප්‍රශ්න සියල්ල ‘දෘෂ්ටි ගහන’ හෙවත් වැරදි දැක්ම මත පදනම් වූ ඒවාය.

NotebookLM

ලෝකය යනු ‘ලුජ්ජති’

- බුදු ඇසින් ‘ලෝකය’ යනු පංචේන්ද්‍රියයි.
- ‘ලුජ්ජති’ (බිඳී යන) හෙයින් එය ලෝකය නම් වේ.
- ඇස, රූපය සහ විඤ්ඤාණය ඇති තැන ලෝකය ඇත. ඒවා නැති තැන ලෝකයද නැත.

NotebookLM

භවය සහ උපාදානය

- ගින්නක් සුළඟින් විසි වී දුරකට යයි නම්, ඊට ‘වාතය’ උපාදානය (ඉන්ධන) වේ.
- එලෙසම, සත්වයා මේ කය අතහැර වෙනත් කයක උපදී නම්, එම පැවැත්මට ඉන්ධන වන්නේ **‘තණ්හාව’** යි.
- තණ්හාව කපා හළ විට, භව නෙත්ති සිඳී යයි.

NotebookLM

අනිදස්සන විඤ්ඤාණය

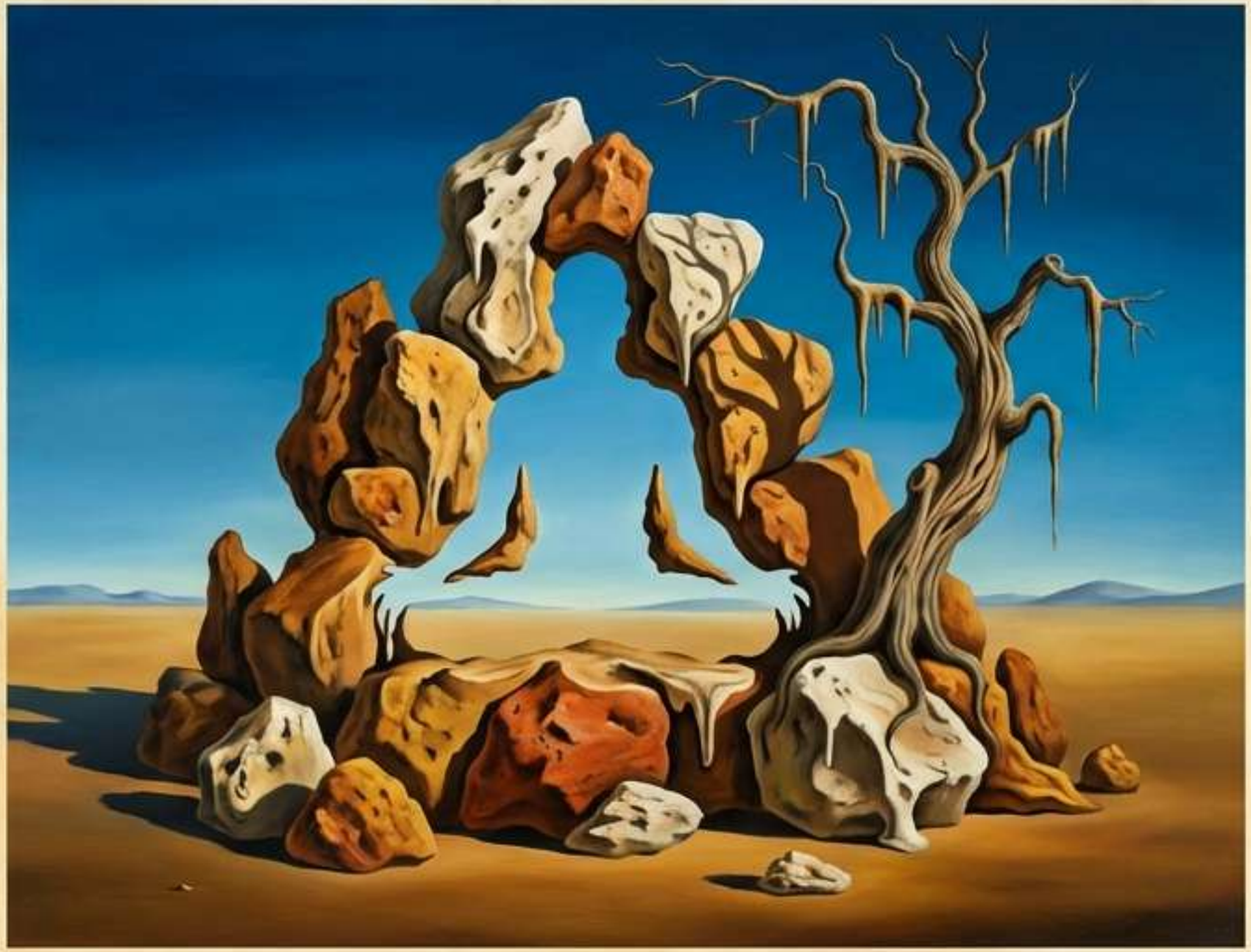

- හිරු එළිය නොවැටෙන තැනක ආලෝකය නොපෙනෙන්නා සේ, රහත් සිත අරමුණක නොපිහිටයි.
- නාම-රූප නිරෝධයෙන් සමඟ විඤ්ඤාණය නිදර්ශනය කළ නොහැකි තත්ත්වයට පත්වේ.
- එය මාරයාට පවා සොයාගත නොහැකි ‘අප්පතිට්ඨ’ (නොපිහිටි) විඤ්ඤාණයයි.

NotebookLM

සන්දිට්ඨික නිබ්බානය

- නිවන යනු මරණින් මතු ලැබෙන දෙයක් නොව, මේ ජීවිතයේදීම අත්විඳින යථාර්ථයකි.
  - ‘අකතඤ්ඤූ’ - අසංඛතය (නිවන) ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්ම දන්නා බැවින්, ඔහුට ශ්‍රද්ධාවෙන් වැඩක් නැත. ඔහු ‘දකියි’.

NotebookLM

අචල සුවය

ආසාවන්ගේ (තණ්හාවේ) දර අවසන් වූ තැන, පරම ශාන්තිය ඇත.
එය සදාකාලික ආත්මයක් හෝ ශූන්‍ය විනාශයක් නොව, දුඟකහි නිමාවයි.
‘ප්‍රඥප්තේතුං ගති නත්ති’ - ඔවුන් ගිය මග පැහැදිය නොහැක.

NotebookLM

සාරාංශය

1. ස්වභාවය: නිවන යනු ඉන්ධන රහිත ගින්නක් නිවී යන්නා සේ රාගාදිය නිවී යාමයි.
2. ලෝකය: ලෝකය යනු ඉන්ද්‍රියන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයයි; එය බිඳෙන සුළුය (Lujjati).
3. අභිරහස: රහතන් වහන්සේගේ විමුක්ත සිත හඳුනා ගැනීමට හෝ පිහිටුවීමට නොහැක (Anidassana).

NotebookLM

නිබ්බාන: ලෝක නිරෝධය

ලෝකය යනු කුමක්ද? එය පවතින්නේ කොහේද? එය නිරුද්ධ වන්නේ කෙසේද?

NotebookLM

ලෝකය යනු ‘සළායතනය’ යි

බුදුරජාණන් වහන්සේට අනුව
‘ලෝකය’ යනු භෞතික විශ්වය නොවේ.
යමකින් ලෝකය ගැන සිතයි ද,
ලෝකය ගැන මානය ඇතිකරගනී ද,
එය ලෝකයයි. එනම් ඇස, කන,
නාසය, දිව, කය සහ මනසයි.

***“යේන බෝ ආවුසෝ ලෝකස්මිං
ලෝකසඤ්ඤී හෝති ලෝකමානී -
අයං වුච්චති අරියස්ස විනයේ
ලෝකෝ.”***

NotebookLM

මැනීම සහ මානය

අපි ලෝකය මනින්නේ අපගේ ඉන්ද්‍රියයන් හරහාය. මෙම මැනීම (Measuring) තුළින් ‘මම’ යන මානය (Conceit) ගොඩනැඟේ. ඇසට පෙනෙන දේ, කනට ඇසෙන දේ පරම සත්‍යය ලෙස ගැනීම නිසා අපි ලෝකය තුළ අතරමන් වී ඇත.

NotebookLM

රෝහිතස්සගේ වෑයම

සෘද්ධි බලැති රෝහිතස්ස දෙවියා, ලෝකයේ කෙළවර සොයා වසර 100ක් පුරා ඊතලයක වේගයෙන් ගමන් කළේය. නමුත් ලෝකයේ කෙළවරට නොපැමිණම ඔහු අතරමගදී මිය ගියේය.

“ගමන් කිරීමෙන් ලෝකයේ කෙළවරට පැමිණිය නොහැක.”

NotebookLM

අවකාශයේ මායාව

ලෝකය යනු චක්‍රයකි (Cycle). උදේ සහ හවස, අතීතය සහ අනාගතය ලෙස කාලයත්, අවකාශයත් චක්‍රාකාරව පවතී. රෝහිතස්ස ලෝකයේ කෙළවර සෙවූයේ ලෝකය (සළායතන) ද, මාරයා ද (මරණය) ද කරපින්නාගෙනය.

NotebookLM

බඹයක් පමණ වූ කලේබරය

සඤ්ඤාව සහ මනස සහිත, බඹයක් පමණ වූ මේ ශරීරය තුළම ලෝකයත්, ලෝක සමුදයත්, ලෝක නිරෝධයත්, ලෝක නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාවත් මම පනවමි.

ලෝකයේ කෙළවර ඇත්තේ පිටත නොව, අභ්‍යන්තරයේය.

NotebookLM

Abhaya Libre මැපීක් කේතලය

අපට පෙනෙන්නේ ලෝකයේ ඵලය (වතුර ගලා යාම) පමණි. එහි සැඟවුණු හේතුව (වතුර පිරවෙන රහස් ක්‍රමය) අපට නොපෙනේ. අවිද්‍යාව නිසා සකස් වන මේ මායාව 'පටිච්ච සමුප්පාදය' යි. අපි දකින්නේ හිස් වන බව හෝ පිරෙන බව පමණි; නමුත් ක්‍රියාවලිය දකින්නේ නැත.

NotebookLM

චලන චිත්‍රය

චිත්‍රපටියක රූප රාමු වේගයෙන් ගලා යන විට එය සැබෑවක් ලෙස පෙනේ. එලෙසම, සිතේ වේගවත් ඇතිවීම සහ නැතිවීම නිසා අපට මේ ලෝකය ස්ථිර දෙයක් ලෙස (නිත්‍ය සඤ්ඤව) දැනේ. මෙය විපල්ලාසයකි.

NotebookLM

Heading in Abhaya Libre:

"නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණ සුළිය"

Body Text in Noto Sans Sinhala:

විඤ්ඤාණයත්, නාම-රූපත් එකිනෙක මත යැපෙමින් මෙම සංසාර චක්‍රය කරකවයි. දිය සුළියක් මෙන් මෙය නොනවතින ක්‍රියාවලියකි.

මෙය 'ද්වයතා' (Dualities) මගින් හටගනී: ඇස සහ රූපය, කන සහ ශබ්දය. මේ සියල්ල චලනය වන, වෙනස් වන දේවල්ය (චලං චේව වයං ච)."

NotebookLM

සළායතන නිරෝධය

ලෝකයේ නිරෝධය යනු සළායතන නිරෝධයයි. ඇස, කන, නාසය ආදී ඉන්ද්‍රියයන්ගෙන් ගොඩනගා ගත් මිනුම් දඬු ඉවත් කිරීමයි. මිනුම් දඬු නැති විට, මනින පුද්ගලයා (අස්මි මානය) ද නැති වී යයි.

NotebookLM

Heading in Abhaya Libre:

"මාරයාගේ අදෘෂ්‍යමාන වීම"

Body Text in Noto Sans Sinhala:

රූපය මාරයාය. වේදනාව මාරයාය. යමෙක් මේවා 'මගේ' කර නොගනීා ද, මාරයාට ඔහු සොයාගත නොහැක.

ස්කන්ධයන් උපාදානය කර නොගන්නා විට මරණයට ද ලැගුම් ගැනීමට තැනක් නැත.

NotebookLM

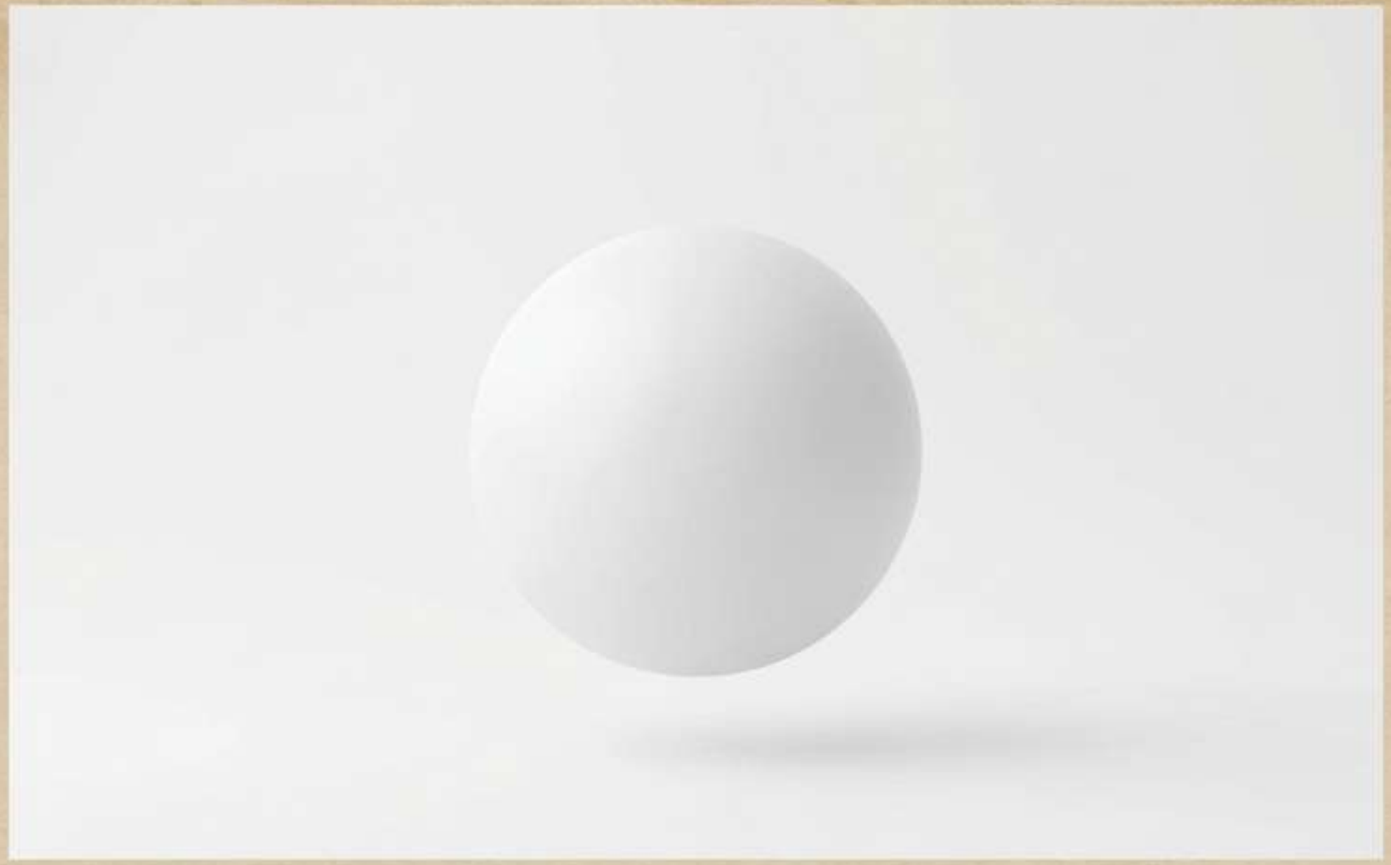

අප්පතිට්ඨං - පිහිටීමක් නැති තැන

එහි ඒමක් නැත (ආගති), යාමක් නැත (ගති), සිටීමක් නැත (ඨිති).
එය ඉපදීමක් හෝ මියැදීමක් නොවේ. යමක් ඇසුරු නොකරයි ; ද (අනිස්සිත),
එහි සෙලවීමක් නැත. මෙයම දුකේ කෙළවරයි.

NotebookLM

Heading in Abhaya Libre:

"නිබ්බුති"

Body Text in Noto Sans Sinhala:

ගින්න නිවී ගිය පසු එය ගිය දිශාවක් නැත. එය සිසිල් විය (නිබ්බුත). රාග, ද්වේශ, මෝහ ගිනි නිවී ගිය සිත, දිය සුළීය නතර වූ සාගරය මෙන් නිසල වේ.

Key Concept:

මැජික් කේතලය හිස් විය.
චිත්‍රපටය නතර විය.

NotebookLM

Abhaya Libre
තාදී ගුණය

තථාගතයන් වහන්සේ දුටු දේ (දිට්ඨ), ඇසූ දේ (සුත), වින්ද දේ (මුත) ගැන මුළා නොවෙති. උන්වහන්සේ ඒ කිසිවක් සත්‍ය හෝ අසත්‍ය ලෙස අන්තගාමීව නොගනිති. ලෝකය දෙස බලා සිටිය ද, ලෝකය තුළ නොඇලෙති.

NotebookLM

ලෝක නිරෝධය ආධ්‍යාත්මික අත්දැකීමකි

ලෝකයේ කෙළවර ඇත්තේ විශ්වයේ කෙළවරක නොව,
ඔබගේ සිත තුළ මවාගත් මායාව අවබෝධ කරගැනීම තුළය.

“සළායතන නිරෝධයම ලෝක නිරෝධයයි.”

NotebookLM

නිබ්බාන - වියද්යදාණයේ විමුක්තිය

පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ
නිබ්බාන දේශනා අංක 07 සහ 08 ඇසුරෙනි.

සාම්ප්‍රදායික අර්ථකථනයෙන් ඔබ්බට ගොස්, සිනමාව, රුකඩ සහ කඹ වැනි විචිත්‍රවත් උපමා තුළින්
වියද්යදාණයේ ස්වභාවය සහ විමුක්තිය ගැඹුරින් විමසා බැලීමක්.

“Viññāṇaṃ anidassanaṃ - anantaṃ sabbatopabhaṃ...”

“විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං - අනන්තං සබ්බතෝපභං...”

Noto Serif Sinhala

අනිදස්සන

දැකගත නොහැකි
නිදර්ශනයක් නැති

Noto Serif Sinhala

අනන්තං

මැනීය නොහැකි
සීමාවක් නැති

Noto Serif Sinhala

සබ්බතෝපභං

සියලු තැන්හි ප්‍රභාවත් වූ
සියල්ලෙන් මිදුණු

මෙම ගාථාව රහතන් වහන්සේගේ විඤ්ඤාණයේ ස්වභාවය විස්තර කරන ගැඹුරුම ප්‍රකාශයයි.
එය නාම-රූප (Nama-Rupa) තුළ නොබැස ගන්නා විඤ්ඤාණයකි.

NotebookLM

අහසේ චිත්‍ර ඇඳීය හැකිද?

උපමාව (The Metaphor): අහස අරූපී ය, අනිදස්සන ය (දැකගත නොහැක). කෙනෙකුට අහසේ ර රූපයක් ඇඳීමට හෝ එය මත යමක් පිහිටුවීමට නොහැක.

අර්ථය (The Meaning): රහතන් වහන්සේගේ සිත ද අහස වැනීය. සාමාන්‍ය සිතක් ‘නාම-රූප’ (Nama-Rupa) මත පිහිටා, එය තමා යැයි ග්‍රහණය කර ගනී (කණ්නාඩියක ප්‍රතිබිම්බය මෙන්). නමුත් විමුක්ත විඤ්ඤාණය, නාම-රූපවල නොඇලෙයි, නොගැටෙයි. මාරයාට හෝ තණ්හාවට ඇල්ලා ගැනීමට ‘මතුපිටක්’ එහි නැත.

NotebookLM

සිනමා ශාලාවේ මායාව

1. **අඳුර** (Darkness = Avijja): අප සංසාරය නමැති චිත්‍රපටය රස විඳින්නේ අවිද්‍යාව නමැති අඳුර නිසාය. අඳුර ඇති තාක්, තිරයේ ඇති දේ ‘සත්‍ය’ යැයි අප රැවටෙයි.

2. **ආලෝකය** (Light = Wisdom): සිනමා ශාලාවේ දොරවල් ඇර? හදිසියේ ආලෝකය වැටුණහොත් කුමක් සිදුවේද? ප්‍රොජෙක්ටරය ක්‍රියාත්මක වුවද, තිරයේ ඇති රූප මැකී යයි (Fading away - Viraga).

3. **නිරෝධය** (Cessation): චිත්‍රපටය නැවැත්වීම යනු මරණය නොවේ; එය සත්‍ය අවබෝධ වීමයි. ආලෝකය පැමිණි විට රූපය සහ තිරය අතර ඇති බැඳීම (Engagement) නැති වී යයි. මෙය නිවනයි.

NotebookLM

සතර මහා භූතයින්ගේ හොයමන්

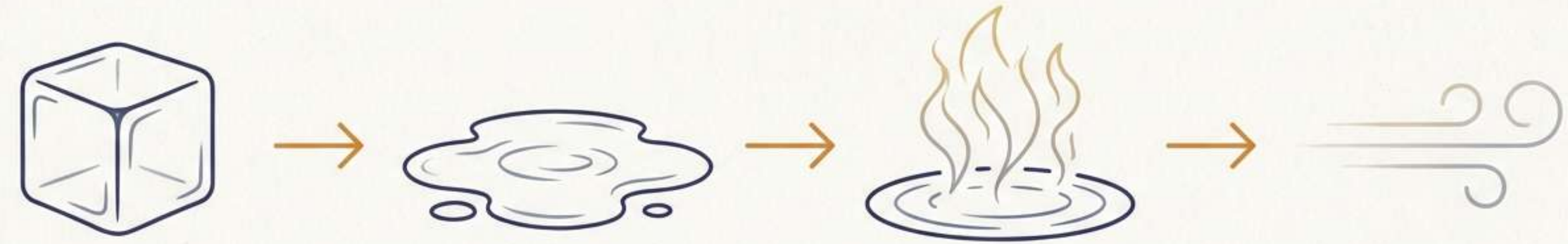

පඨවි - Earth ආපෝ - Water තේජෝ - Fire වායෝ - Wind

ව්‍යාජ වේශ නිරූපණය: පඨවි (තද ගතිය), ආපෝ (වැගිරෙන ගතිය), තේජෝ (උෂ්ණත්වය), වායෝ (පිම්බෙන ගතිය) යනු නිත්‍ය දේවල් නොව, මායාකාරයන් වැනිය.

හිම කැටයේ උපමාව: හිම කැටයක් (පඨවි) දිය වී ජලය (ආපෝ) වෙයි. රත් වූ විට වාෂ්ප (වායෝ) වෙයි. මෙහි ස්ථිර 'දෙයක්' නැත; ඇත්තේ වෙනස් වන ස්වභාවයන් පමණි.

රහතන් වහන්සේ මෙම 'හොයමන්' (Imposters/Tricks) හඳුනා ගන්නා බැවින්, උන්වහන්සේගේ විඤ්ඤාණය මේවා මත පිහිටන්නේ නැත (*Na gadhati*).

NotebookLM

අනන්ත - මැනිය නොහැකි විඤ්ඤාණය

සීමා මායිම් නැත: මෙහි 'අනන්ත' යනු ගණිතමය අනන්තය නොවේ. රාග, ද්වේශ, මෝහ නමැති 'මීමි' හෝ 'රාමු' වලින් මැනීය නොහැකි බැවින් එය අනන්ත වේ.

පක්ෂියාගේ ගමන් මග: 'ආකාසේව සකුන්තානං - පදං තස්ස න විජ්ජති' (අහසේ යන පක්ෂීන්ගේ පිය සටහන් සොයාගත නොහැක).

ඒ හා සමානව, රහතන් වහන්සේගේ සිත යන එන මග හෝ ස්වභාවය මාරයාටවත් සොයාගත නොහැක. එයට නිශ්චිත හැඩයක් හෝ ප්‍රමාණයක් නැත.

NotebookLM

කඹය ඇඹරීම සහ භවය

Samsara

Nirodha

ක්‍රියාවලිය: ඉන්ද්‍රියයන් සහ අරමුණු එකිනෙකට විරුද්ධ දිශාවලට ඇඹරෙයි.

මැදින් අල්ලා ගැනීම (Upadana): කඹයක් නිර්මාණය වන්නේ යමෙකු එහි මැද තදින් අල්ලාගෙන සිටින තාක් කල් පමණි. මැදින් අල්ලාගෙන සිටින නිසා ‘දගයක්’ (Tension) පවතී.

භව නිරෝධය: මැදින් අල්ලා ගැනීම අතහැරිය විට, කඹය ඉබේම ලිහී යයි. දගලීම නතර වෙයි. මෙය භව නිරෝධයයි. එය විනාශ වීමක් නොව, ආතතිය (Stress) සංසිඳීමකි.

NotebookLM

සංසාර රැකඩ නැටුම

නූල්වලට **බැඳී ඇත:** සත්වයා උද්ධම්භාගිය (ඉහළට අදින) සහ ඕරම්භාගිය (පහළට අදින) සංයෝජන නමැති නූල්වලින් බැඳී ඇත. කර්මය අනුව ඔහු ඉහළට (දිව්‍ය ලෝක) හෝ පහළට (අපාය) ඇදෙයි.

විප්‍රලම්බ ශෘංගාරය (Detached Amusement): රහතන් වහන්සේ මෙම ක්‍රියාවලිය දෙස බලන්නේ උපේක්ෂාවෙනි. එය හරියට විකාර රැකඩ නැටුමක් දෙස බලා සිටින ප්‍රේක්ෂකයෙකු මෙනි.

එහි සැබෑ පුද්ගලයෙක් නැත; ඇත්තේ නූල් සහ ලී කැබලි පමණි.

NotebookLM

නිවීමට බිය වීය යුතුද?

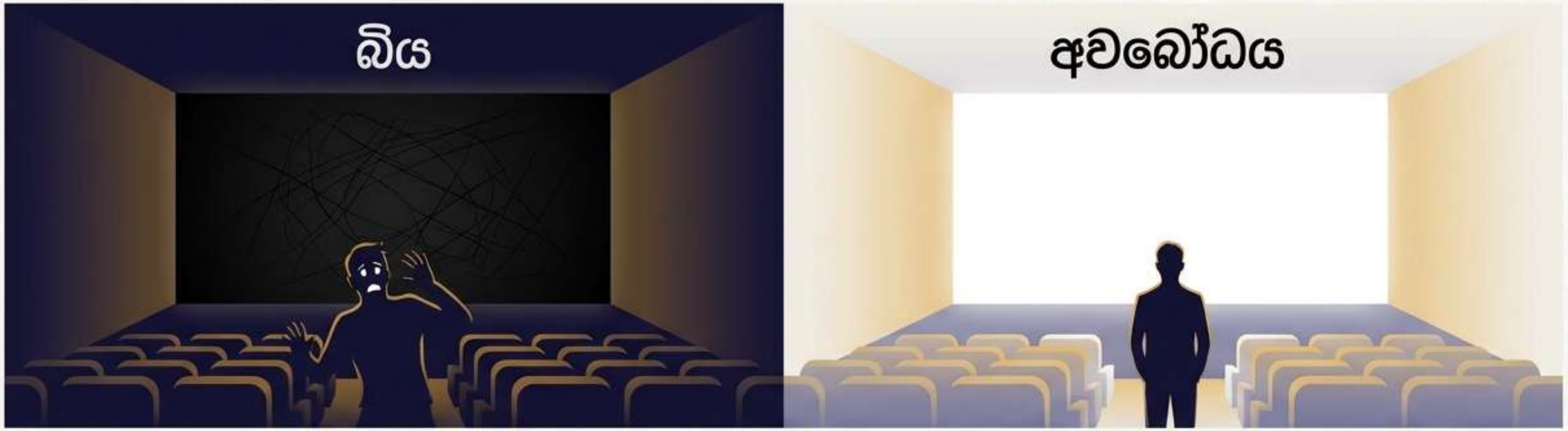

බියට හේතුව: පෘථග්ජන සිත සිතන්නේ නිවන යනු ‘මම’ විනාශ වී යාමක් (උච්ඡේදයක්) කියාය.

ඇත්ත තත්වය: නමුත් සිනමා ශාලාවේ ආලෝකය දැල්වුණු විට චිත්‍රපටය නැවැත්වීම, එහි සිටි චරිත ඝාතනය කිරීමක් නොවේ. එය හුදෙක් බොරුවක් අවසන් වීමකි.

භව නිරෝධය: ‘දැගලීම’ නතර වීම සහනයක් මිස විනාශයක් නොවේ.

NotebookLM

මම සිටියෙමි...

මම සිටින්නෙමි...

‘මම සිටියෙමි... මම සිටින්නෙමි...’

කාලය සහ ආත්මය: රහතන් වහන්සේට ‘මම අතීතයේ සිටියෙමි’ (අහෝසි) හෝ ‘මම අනාගතයේ සිටින්නෙමි’ (භවිස්සන්ති) යන හැඟීම ඇති නොවේ.

ශුද්ධ සංස්කාර: උන්වහන්සේ දකින්නේ ශුද්ධ වූ සංස්කාර (Pure Sankharas) ඇති වීමත්, නැති වීමත් පමණි.

එහි මැරෙන්නට හෝ උපදින්නට ‘පුද්ගලයෙක්’ නැත. ඇත්තේ හේතු ඵල දාමයක් පමණි.

NotebookLM

අභිනය - හිස් වේදිකාවක රඟපෑම

- **නැති දේ ඇති ලෙස පෙන්වීම:** අභිනය නළුවෙක් (Mime artist) නැති කඹයකින්, නැති කන්දක් නගිනු පෙනේ. ප්‍රේක්ෂකයෝ එය සත්‍යයක් ලෙස ගෙන ‘බිය’ වෙති.
- **ලෝකයේ ස්වභාවය:** අපගේ ජීවිත අරගලය ද මෙවැනිම ය. අපි නාම-රූප නමැති **‘හිස් උපකරණ’** (Empty props) භාවිතා කරමින්, නැති ආත්මයක් ගොඩනගා ගැනීමට වෙහෙසෙමු.
- **නිවන යනු වේදිකාව හිස් බව** (Sunnata) දැකීමයි.

NotebookLM

අකුතෝභය - බිය නොවීමේ රහස

- **අධිමුත්ත රහතන් වහන්සේ:** සොරුන් තමා මරන්නට සැරසෙන විට උන්වහන්සේට කිසිදු බියක් ඇති නොවීය.
- **ඇයි?** 'මට අතීතයක් නැත, අනාගතයක් නැත. දැනට ඇත්තේ සංස්කාර ටිකක් බිඳී යාමක් පමණි.'
- මරන්නට 'කෙනෙක්' (Self) නැති බව දන්නා නිසා උන්වහන්සේට මරණ බියක් නැත. මෙය උත්තරීතර ආරක්ෂාවයි.

NotebookLM

ලෝකය යනු කුමක්ද?

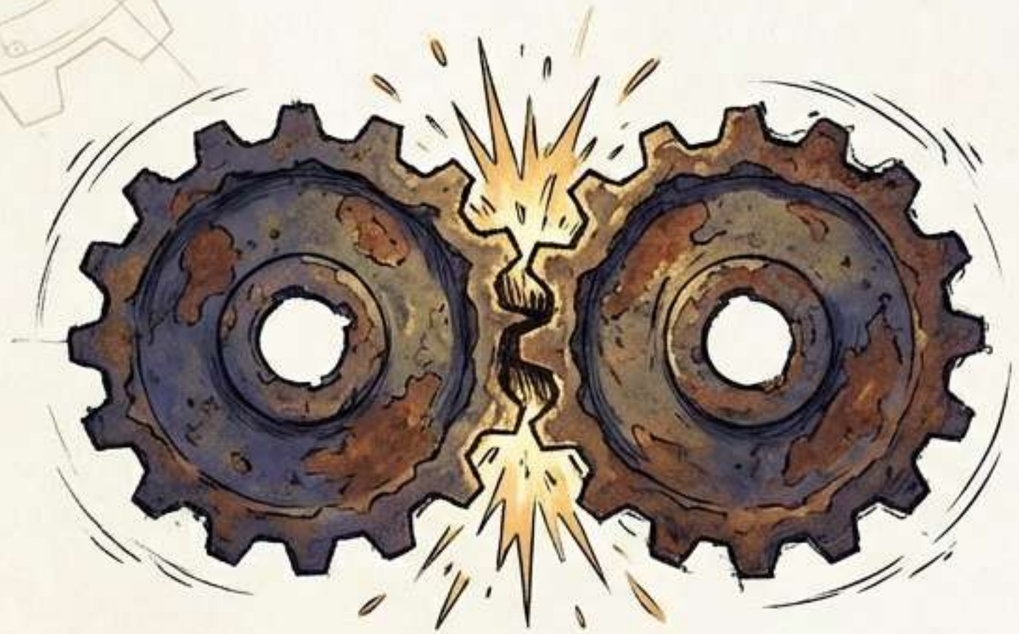

අල්ලා ගැනීම

ඝර්ෂණය (Friction): ලෝකය පවතින්නේ අප එය අල්ලාගෙන සිටින (Clinging) තාක් කල් පමණි. එම අල්ලා ගැනීම නිසා ඝර්ෂණය සහ දුක හටගනී.

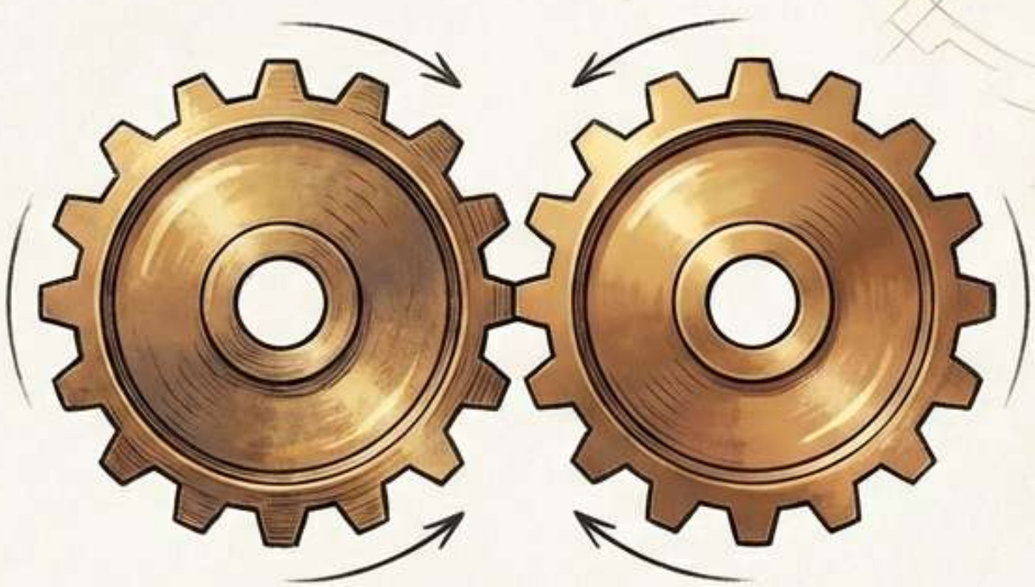

නිරෝධ

නිරෝධය: යම්කිසි සමුදය ධර්මයක් (හටගන්නා දෙයක්) ඇත්ද, ඒ සියල්ල නිරෝධ ධර්මයන් ය.

අල්ලා ගැනීම නතර කළ විට, ලෝකය අපව පෙළීම නවතී. දගලීම (Twisting) සංසිදේ.

NotebookLM

සාරාංශය (Key Takeaways)

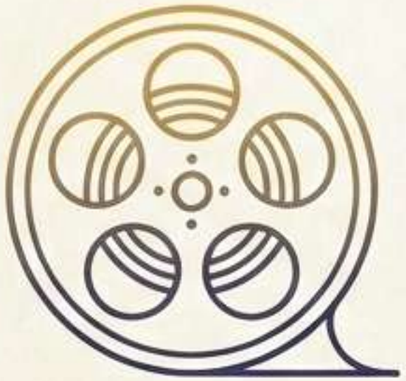

සිනමාව:

අවිද්‍යාව දුරු වූ විට (විදුලි පහන් දැල්වූ විට), සංසාර චිත්‍රපටය මැකී යයි. එය විනාශයක් නොව අවදි වීමකි.

කඹය:

භවය (පැවැත්ම) යනු අප මැදින් අල්ලාගෙන සිටින නිසා ඇඹරෙන කඹයකි. අතහැරීමෙන් එය ලිහී යයි.

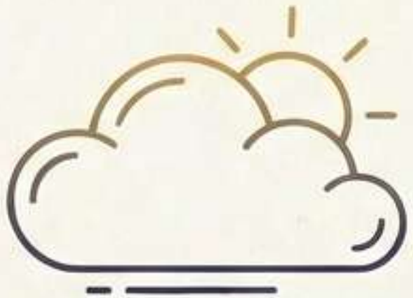

අහස:

විමුක්ත විඤ්ඤාණය අහස වැනිය. එයට සිමා මායිම් නැත; මාරයාට එහාට එහි සටහන් තැබිය නොහැක.

NotebookLM

ශාන්තිය

‘එතං සන්තං ඒතං පගීතං...’

‘සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම වූ, සියලු උපධීන් අතහැරීම වූ, වූ, තණ්හාව ක්ෂය කිරීම වූ, විරාගය වූ, නිරෝධය යම් තැනක් වේද;
එයම ශාන්තය, එයම ප්‍රණීතය.’

නිවීම යනු අහිමි වීමක් නොව, සදාකාලික සැනසීමයි.

NotebookLM

නිවන සහ
සංසාර චිත්‍රය
සිතුවම්, සිනමාව සහ විඤ්ඤාණයේ මායාව
Based on Nibbana Sermon 005 & 006 by Ven. Katukurunde Nyanananda Thero.
NotebookLM

‘චරණ’ නම් චිත්‍රයටත් වඩා සිත විසිතුරුය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ‘චරණ’ නම් සංකීර්ණ චිත්‍ර කලාව උපමාවට ගනිමින් සිතේ ස්වභාවය පැහැදිලි කරයි.

චිත්‍රය නිර්මාණය කළ කලාකරුවාගේ සිත ඊටත් වඩා විචිත්‍රවත්ය.

‘චිත්තේනේව චින්තිතං’ - එම චිත්‍රයද සිතින්ම සිතන ලද්දකි.

NotebookLM

ලෝකයේ විසිතුරු බව මැවෙන්නේ සිත තුළිනි.

සත්ත්ව ලෝකයේ විවිධත්වය (උදා: මොණරාගේ වර්ණ, සතුන්ගේ හැඩතල) හටගන්නේ සිතේ විවිධත්වය නිසාය.

අප ලෝකය දෙස බලන ආකාරය අනුව ලෝකය අපට විසිතුරු ලෙස පෙනේ.

සිතේ පවතින රාග, ද්වේශ, මෝහ නිසා ලෝකය චිත්‍රයක් මෙන් රසවිඳිමු.

NotebookLM

අවිද්‍යාව නැමැති අන්ධකාරය

චිත්‍රපටයක් නැරඹීමට අන්ධකාරය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සංසාර නාටකය පෙනෙන්නේ අවිද්‍යාව (නොදැනීම) පවතින තාක් කල් පමණි.

අඳුර තුළ අප රූප සහ ජවනිකා සත්‍ය යැයි විශ්වාස කරමු.

NotebookLM

ජවනිකා අතර වේගය සහ සන්තතිය

චිත්‍රපටයක චලනය මැවෙන්නේ නිශ්චල රූප රාමු වේගයෙන් ගමන් කිරීමෙනි. සංස්කාරයන්ගේ වේගවත් බව නිසා අපට ‘ජීවිතයක්’ හෝ ‘ආත්මයක්’ ඇති බවට මුලාවක් ඇති වේ. එක් ජවනිකාවක් අවසන් වී අනෙක පටන් ගන්නා බව අපට නොදැනේ.

NotebookLM

නරඹන්නාම චිත්‍රපටය නිපදවයි.

Headline:

අප හුදෙක් ප්‍රේක්ෂකයින් නොවේ;
අප නිෂ්පාදකයින්ය.

අපගේ පෙර සූදානම (සංස්කාර) සහ
ආශාවන් (තණ්හා) රැගෙන අප
චිත්‍රපටය බලන්නට යමු.

තිරයේ ඇති දේට අපගේ සිතේ ඇති දේ
එකතු කර, කතාව ගොඩනගා ගනිමු.

NotebookLM

සංස්කාර යනු සැකසීමයි.

සංස්කාර යනු වෙස් ගැන්වීමයි; සත්‍ය වසන් කර අලංකාර කිරීමයි. නළුවෙකු වේදිකාවට සැරසී එන්නාක් මෙන්, අප යථාර්ථය සකස් කර ගනිමු. කාය, වචී සහ මනෝ සංස්කාර මගින් අප දිගින් දිගටම මෙම නාටකය පවත්වාගෙන යයි.

NotebookLM

පංච උපාදානස්කන්ධයේ ශූන්‍යතාව

රූපය පෙණ පිඩක් වැනිය.
වේදනාව දිය බුබුලක් වැනිය.
සඤ්ඤාව මිරිඟුවක් වැනිය.
සංස්කාර කෙසෙල් කඳක් වැනිය (හාරයක් නැත).
විඤ්ඤාණය මායාකාරයෙක් වැනිය.

NotebookLM

ජලයේ ජායාව සහ ‘මම’ යන මුලාව

බල්ලා ජලයේ ඇති ජායාවට බුරයි; එය සත්‍ය සතෙක් යැයි සිතයි.
බල්ලා බලන නිසා ජායාව පෙනේ; ජායාව පෙනෙන නිසා බල්ලා බලයි.
නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණය අතර ඇත්තේ ද එවැනිම අන්‍යෝන්‍ය බැඳීමකි.

NotebookLM

විඤ්ඤාණය මායාවක් බඳුය.

'විඤ්ඤාණං මායා උපමං' - විඤ්ඤාණය මැජීක් ශිල්පියෙකු මෙනි.

එය නොමැති දෙයක් ඇති ලෙස මවා පායි.

අපගේ මුළු ලෝකයම ගොඩනැගී ඇත්තේ මෙම මායාව මතයි.

NotebookLM

ප්‍රඥාව නැමැති ආලෝකය
සහ සිනමාවේ අවසානය
සිනමා ශාලාවේ දොරවල් විවෘත වූ විට (ආලෝකය පැමිණී විට) තිරයේ දර්ශන මැකී යයි.
ප්‍රඥාව පහළ වූ විට සංසාර නාටකයේ සත්‍යතාව බිඳ වැටේ.
එවිට නරඹන්නාට ඇතිවන්නේ ‘කලකිරීමකි’ (නිබ්බිදා).
NotebookLM

සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම

'විසංඛාරගතං චිත්තං' - සිත සංස්කාර ගොඩනැගීම නවතයි.

වෙස් ගැන්වීම් සහ සැරසිලි ඉවත් කෙරේ.

භවය නැමැති නාටකය පවත්වාගෙන යාමට ඇති උත්සාහය අත්හරී.'

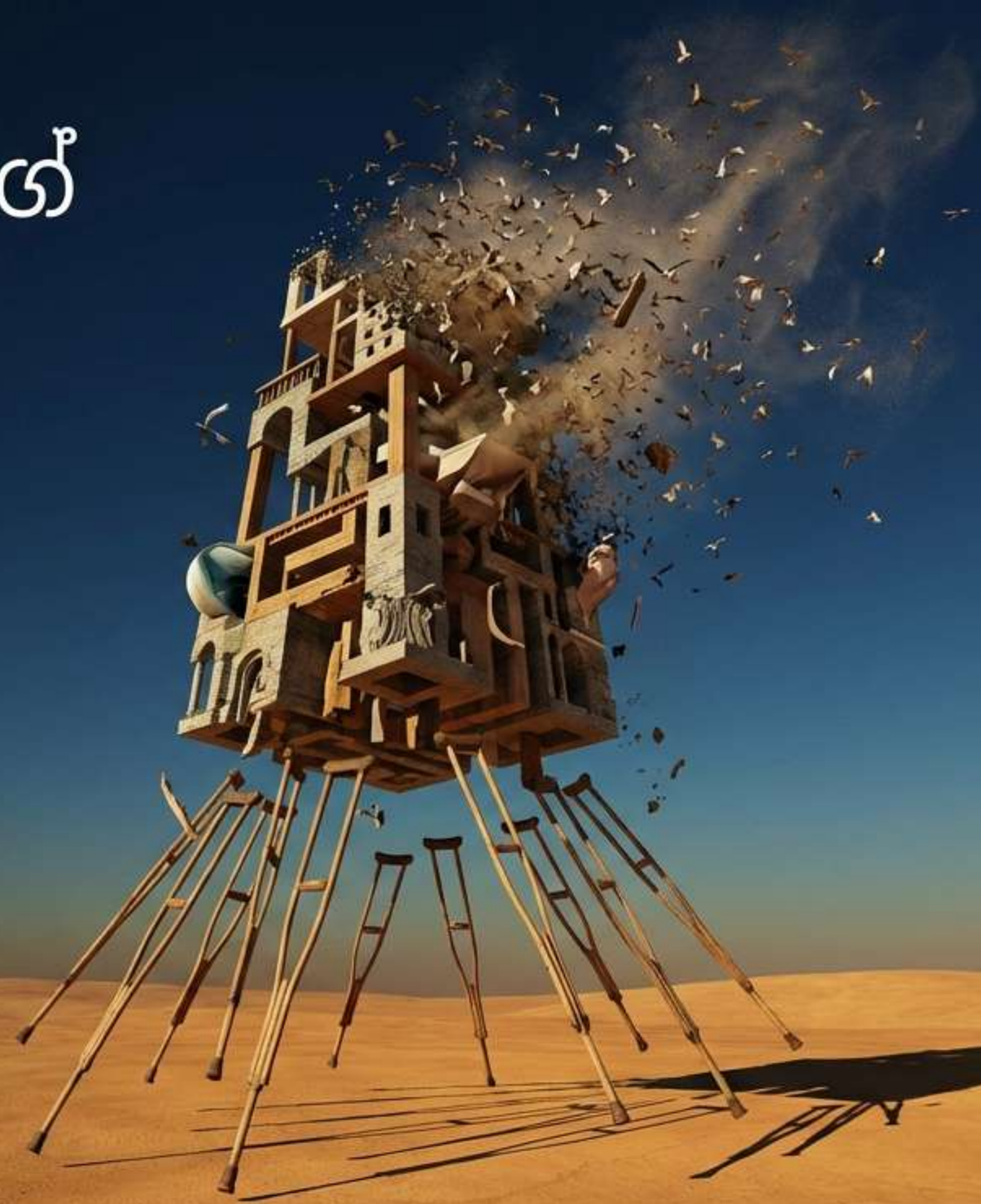

NotebookLM

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං

පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන කිසිවක් එහි නොපිහිටයි.
එය අනන්තය; සියලු පැත්තෙන්ම ප්‍රභාෂ්වරය.
නාම-රූප ඇසුරු නොකරන, නිදහස් විඤ්ඤාණයකි.

NotebookLM

නිවන යනු මායාවෙන් මිදීමයි.

සර්පයෙකු පැරණි හැව අතහැර දමන්නාක් මෙන් රහතන් වහන්සේ සංසාරය අතහරිති.

මෙතෙරත් නැත, එතෙරත් නැත. ඇත්තේ මිදීම පමණි.
සංස්කාර දැඟලීම් අවසන්ය.

NotebookLM

‘චරණ නම් චිත්‍රයටත් වඩා සිතම විසිතුරුය.’

The mind is even more marvelous/complex than the Charana picture.

සිත දකින්නා ලෝකය දකී.

NotebookLM

නිබ්බාන දේශනා 11 & 12: මායාවේ ගෘහ නිර්මාණය

පපඤ්ච, නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණයේ සිනමාව

Based on the sermons of Ven. Katukurunde Nyana
NotebookLM

Abhසේ සිනමා පටය

අප දකින ලෝකය සිනමා පටයක් වැනිය. ආලෝකය, වර්ණ සහ වේගය නිසා චලනය වන රූප සත්‍ය යැයි අපි රැවටෙමු.

චිත්‍රපටය (සංසාරය) බැලීමට නම්, අපි තිරය (නිවන) අමතක කළ යුතුය. ආලෝකය දැල්වුණු විට චිත්‍රපටය අතුරුදහන් වී, සුදු තිරය පමණක් ඉතිරි වේ.

මෙය ‘මැජික් සංදර්ශනයකි’ (මායා).

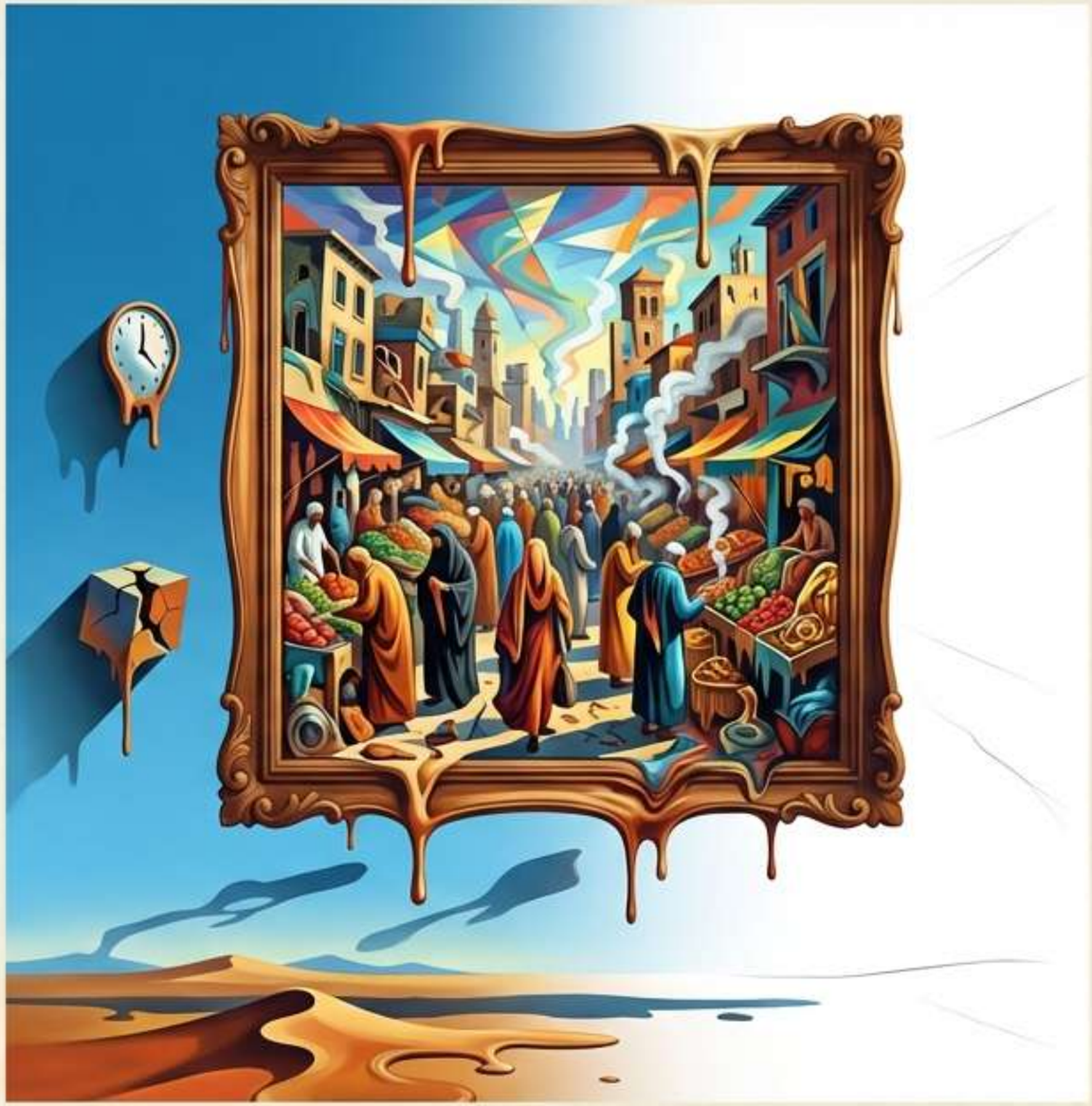

NotebookLM

මායාවේ ආරම්භය: නාම-රූප සහ ස්පර්ශය

නාමයත් රූපයත් නිසා ස්පර්ශය හටගනී.

නාම-රූප යනු එකිනෙක මත යැපෙන, එකිනෙක ගැටෙන ක්‍රියාවලියකි. මෙය ‘අධිවචන සම්පස්ස’ සහ ‘පටිඝ සම්පස්ස’ ලෙස බෙදේ.

රූපය යනු පෙණ පිඩක් වැනි හිස් දෙයකි. එය සත්‍යයක් නොව, සකස් කරගත් දෙයකි.

NotebookLM

සංඥාවේ විකෘතිය

රූපය හඳුනා ගන්නේ සංඥාව (සඤ්ඤා) මගිනි. එය අඳුරේ අතපත ගෑමක් වැනිය.

‘කලහ විවාද’ හටගන්නේ අප දකින දේ ‘සත්‍ය’ යැයි දැඩිව ගැනීම (තණ්හා, දිට්ඨි) නිසාය.

‘සංඥා නිදානා හි පපඤ්ච සංඛා’

NotebookLM

පපඤ්ච: වංකගිරි ගමන

පපඤ්ච යනු හුදෙක් ප්‍රමාදය (පමාද) නොව, කෙටි මාවත මගහැර වටරවුම් මාර්ගයක ගමන් කිරීමයි.

සිතුවිලි, වචන සහ සංකල්ප හරහා යථාර්ථය පුළුල් කිරීම සහ විකෘති කිරීමයි.

නිවනට යන සෘජු මග වසන් කර, අපව සංසාරයේ අතරමං කරයි.

NotebookLM

මධුපිණ්ඩික සූත්‍රය: සිතිවිලි දාමය

- 1. ඇස + රූපය + විඤ්ඤාණය = ස්පර්ශය
- 2. ස්පර්ශය → වේදනාව
- 3. වේදනාව → සංඥාව
- 4. සංඥාව → විතර්කය
- 5. විතර්කය → පපඤ්චය

අවසානයේ ‘පපඤ්ච සංඥා සංඛා’ විසින් පුරුෂයාව යටපත් කරගනී.

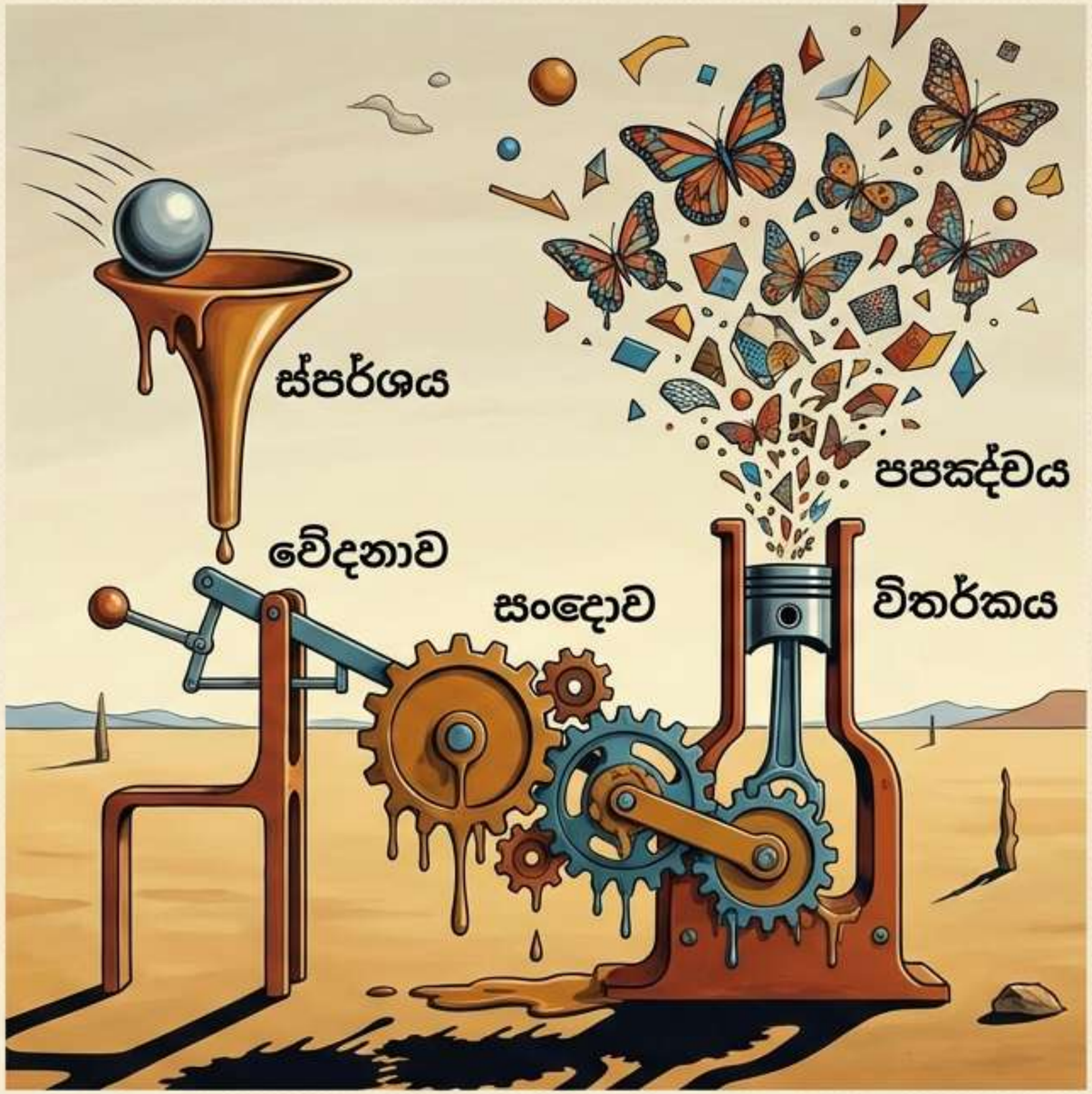

NotebookLM

භාෂාව නමැති අත්වාරුව

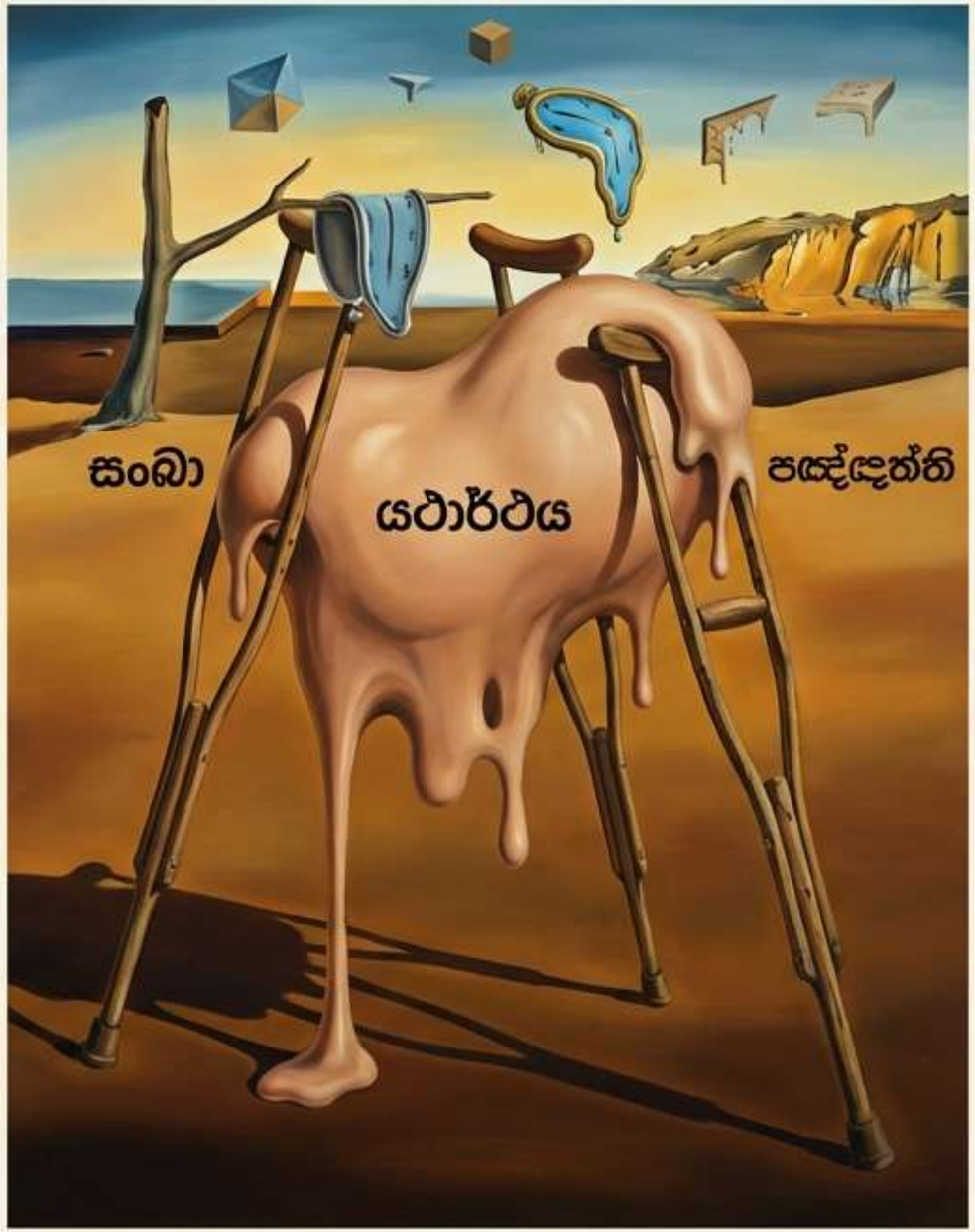

අප ලෝකය ගොඩනගා ගන්නේ **වචන** සහ **නම් (නාම)** මගිනි. එදිනෙදා වැඩ කටයුතු සඳහා 'සංඛා, සමාඤ්ඤා, පඤ්ඤත්ති' අවශ්‍ය වේ.

නමුත් අප මෙම **වචන පරම** සත්‍ය ලෙස ගත් විට, අප එම **වචනවලට යට වේ.** 'ආත්මය', 'මම', 'ලෝකය' යනු හුදෙක් ප්‍රඥප්ති පමණි.

NotebookLM

කිරි, දීකිරි සහ ගිතෙල්

කිරි, දීකිරි බවටත්, දීකිරි වෙඩරු බවටත්, වෙඩරු ගිතෙල් බවටත් පත් වේ.

කිරි තිබෙන විට එයට ‘දීතිරි’ යැයි කිම වරදකි. දීකිරි තිබෙන විට ‘කිරි’ යැයි කිම වරදකි.

යථාර්ථය ගලා යන නිරන්තර වෙනස් වීමකි. වචන මගින් එම වෙනස්වීම ‘කැටි කර’ පෙන්වයි. අපි වචන වලට රැවටී වෙනස්වීම (අනිච්ච) නොදකිමු.

NotebookLM

කාලයේ මායාව

වාක්‍යකරණ: ‘විය’ (Was), ‘වන්නේය’ (Will be), ‘ඇත’ (Is).

අතීතය යනු මැරී ගිය දෙයකි (‘අහෝසි’). අනාගතය යනු තවම නුපපන් දෙයකි. සත්‍ය වගයෙන්ම පවතින්නේ වර්තමාන මොහොත පමණි.

අපි අතීතය සහ අනාගතය වර්තමානයට ගෙනැවිත් දුක් විඳින්නෙමු.

NotebookLM

පෘථිනයාගේ ලෝකය: ‘මම සහ මගේ’

අශෘතවත් පෘථිජනයා පඨවිය (පොළව), පඨවිය ලෙස හඳුනා ගනී (සඤ්ජානාති). ඔහු එය ‘මගේ’ යැයි සිතයි (‘පඨවිං මේති මඤ්ඤති’). ඔහු පඨවිය ගැන සිතින් කතාන්දර ගොඩනගයි (මඤ්ඤනා). ඔහු පඨවිය සාදරයෙන් පිළිගනී (අභිනන්දති). එබැවින් ඔහු දුකට පත් වේ.

NotebookLM

තථාගත දෘෂ්ටිය: අපරාමට්ඨ

රහතන් වහන්සේ ද පඨවිය, පඨවිය ලෙස හඳුනා ගනී (අභිජානාති). නමුත් උන්වහන්සේ එය 'මගේ' යැයි නොගනී. පඨවිය තුළ ආත්මයක් දකිනේ නැත. උන්වහන්සේ භාෂාව භාවිතා කරයි (වෝහර), නමුත් දෘෂ්ටියකින් එය අල්ලා නොගනී (අපරාමට්ඨ).

NotebookLM

නිෂ්පඤ්ච: ප්‍රමාදයෙන් මිදීම

නිවන යනු පපඤ්ච සංසිඳීමයි (පපඤ්චූපසම).

සිතුවිලි සහ සංකල්ප පසුපස හඹා යාම නැවැත්වීම.
මනෝමය ලෝකය (ගේහසිත) අතහැරීම.

‘නිෂ්පඤ්චාරාමෝ අයං ධම්මෝ’

NotebookLM

දර්ශනයේ අවසානය

නිබ්බිදා: යථාර්ථය අවබෝධ කරගත් විට, විඤ්ඤාණයේ මායාවට (මැජික් සංදර්ශනයට) ඇති ඇල්ම නැති වේ.

නාම-රූප නිරුද්ධ වීමෙන් ස්පර්ශය යා නිරුද්ධ වේ. චිත්‍රපටය බිඳී යයි.

ඉතිරි වන්නේ ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ නිවනයි.

NotebookLM

ශාන්තිය

‘ඒතං සන්තං ඒතං පණීතං...’
සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම.
සියලු උපධීන් අතහැරීම.
තණ්හාව ක්ෂය වීම, විරාගය, නිරෝධය, නිබ්බානය.

NotebookLM

ඔබ දකින්නේ ලෝකයද? නැතහොත්
ඔබේම මනස විසින් ගොඩනැගූ අර්ථකථනයද?
පපක්ද්චයෙන් මිදී, යථාවබෝධය දෙසට.

NotebookLM

මනස නම් වූ මායාකාරී චිත්‍ර ශිල්පියා

නිවන සහ සංස්කාරයන්ගේ යථාර්ථය විමසන සුරියලිස්ටි සිත්තම් පෙළහර

නිර්මාණය සහ යථාර්ථය: සංස්කාර පිළිබඳ විමසුමක්.

මූලාශ්‍ර: නිබ්බාන දේශනා අංක 06 සහ 17 - පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඥානනන්ද හිමි.

NotebookLM

ගද්දුල සූත්‍රය සහ චිත්‍ර උපමාව

බුදුරජාණන් වහන්සේ සිත චිත්‍ර ශිල්පියෙකුට උපමා කළ සේක. චිත්‍ර ශිල්පියා වර්ණ සංයෝජනයෙන් රූපයක් මවන්නාක් මෙන්, සිත විසින් පංච උපාදානස්කන්ධය උපයෝගී කරගෙන "පුද්ගලයා" හෝ "ලෝකය" නිර්මාණය කරයි.

"වරණ නම් චිත්‍රයට වඩා සිතම විචිත්‍රය."

චිත්‍ර ශිල්පියා ලෑල්ලක් හෝ බිත්තියක් මත වර්ණාලේප කරන්නා සේ, අවිද්‍යා සහගත සිත රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර සහ විඤ්ඤාණ යන ස්කන්ධයන් අලුතින් උපදවයි.

NotebookLM

සිතුවමට යොදාගන්නා මායාකාරී වර්ණ

පංචස්කන්ධයේ නිස්සාරත්වය:

- **රූපය** (Form): **පෙණ පිඩක් වැනිය.**
- **වේදනාව** (Feeling): **දිය බුබුලක් වැනිය.**
- **සංඥාව** (Perception): **මිරිඟුවක් වැනිය.**
- **සංඛාර** (Formations): **කෙසෙල් කඳක් මෙන් හරයක් නැත.**
- **විඤ්ඤාණය** (Consciousness): **මායාවක් වැනිය.**

අප 'සත්‍යය' යැයි සිතා සිටින්නේ මෙම අස්ථිර දේවලින් තැනූ සිතුවමකටය.

NotebookLM

අවිද්‍යාවේ අන්ධකාරය

සංස්කාර නමැති නාට්‍යය පවත්වාගෙන යාමට අවිද්‍යාව අත්‍යවශ්‍ය වේ.

“අවිද්‍යා පච්චයා සංඛාරා” - අවිද්‍යාව නැමැති අදුර පසුබිම් කරගෙන සංස්කාරයන් සකස් වේ.

අඳුරේ සිටින විට බියකරු රූප මැවෙමෙන්, අවිද්‍යාව නිසා අපි කායික, වාචික සහ මානසික ක්‍රියාවලට ‘ආත්මයක්’ හෝ ‘සත්ත්වයෙක්’ ආරෝපණය කර ගනිමු.

ආලෝකය (ප්‍රඥාව) ලැබුණු විට මෙම රැවටීම හෙළි වේ.

NotebookLM

සංස්කාර යනු සකස් කිරීමයි
සංස්කාර වල මූලික අර්ථය වන්නේ ‘සකස් කිරීම’ හෝ ‘විධිවිධාන යෙදීමයි’ (Preparation/Concoction).
නළුවෙකු වෙස් ගැන්වී රජෙකු ලෙස පෙනී සිටින්නාක් මෙන්, චේතනාව (Intention) මූලිකා වී රූප, ශබ්ද ආදිය සකස් කරමින් ‘ලෝකය’ නිර්මාණය කරයි. මෙය බොරුවට සැබෑ මුහුණුවරක් දීමකි.
අප දකින්නේ වෙස් වලාගත් නළුවන් මිස සැබෑ පුද්ගලයන් නොවේ.

චිත්‍රපට උපමාව සහ සන්තතිය

චිත්‍රපටයක චලනයක් පෙනුනද, සත්‍ය වශයෙන්ම ඇත්තේ වේගයෙන් මාරු වන නිශ්චල රූප රාමු පෙළකි.

අපගේ ජීවිතයද මෙවැනිය. සිතිවිලි පරම්පරාව වේගයෙන් ගලා යන විට අපට එය 'පුද්ගලයෙක්' 'ජීවිතයක්' ලෙස පෙනේ.

තණ්හාව (Tanha) නැමැති මැලියම් මගින් මෙම රූප රාමු එකිනෙක අලවා, කතාවක් ගොඩනගා ගනී.

ප්‍රේක්ෂකයා (අප) එම මායාවට හසු වී සිනාසෙයි, හඬයි.

NotebookLM

Headline in Abhaya Libre:
"ජලයේ ඡායාව සහ සක්කාය දිට්ඨිය"
දියෙහි පෙනෙන තම ඡායාව වෙනත් බල්ලෙකු යැයි සිතා බුරන බල්ලා මෙන්, අපිද පංචස්කන්ධයේ ක්‍රියාකාරිත්වය දෙස බලා 'මම' යැයි රැවටෙමු.
බල්ලා ජලය දෙස බලන නිසා ඡායාව පෙනේ; ඡායාව පෙනෙන නිසා බල්ලා බුරයි. මෙය චක්‍රයකි.
අප 'සිතනවා', 'විඳිනවා' යැයි කීවද එහි ඇත්තේ හේතු ඵල දහමක් (Paticca Samuppada) පමණි. 'කරන්නෙක්' හෝ 'විඳින්නෙක්' ඇතුළත නැත.
NotebookLM

තිරය ඉරා දැමීම සහ යථාර්ථය දැකීම

ප්‍රඥාවන්තයා සිනමා තිරයේ දර්ශනයට නොරුවටී, එය පිටුපස ඇති ආලෝක ධාරාව (හේතු ප්‍රත්‍ය) දකී. වේදිකාව පිටුපසට ගිය විට නළුවන්ගේ වෙස් මුහුණු සහ බොරු රැවුල් පෙනෙන්නා ත්නාක් මෙන්, විදර්ශනා නුවණින් බලන විට සංස්කාරයන්ගේ ව්‍යාජ බව (Asamphata) අවබෝධ වේ. මෙය කලකිරීමක් නොව, මායාවෙන් මිදීමකි (Nibbida).

NotebookLM

භව නිරෝධය සහ ගිනි සිළුව

“භව නිරෝධෝ නිබ්බානං” - භවය නිරුද්ධ වීම නිවනයි.

දර (උපාදාන) අවසන් වූ විට ගින්න නිවී යන්නාක් මෙන්, තණ්හාව නැති වූ විට භවය (පැවැත්ම) නිරුද්ධ වේ.

නිවී ගිය ගින්න ‘ගියේ කොහේද?’ කියා ඇසිය නොහැක. එය හුදෙක් දැවීම නැවතුනි. රහතන් වහන්සේගේ පිරිනිවීමද එසේමය.

NotebookLM

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං

“විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං අනන්තං සබ්බතෝ පභං” - නිදර්ශන නැති, අනන්ත වූ, හාත්පසින් ප්‍රභාමත් වූ විඤ්ඤාණය. ආලෝක ධාරාවක් බිත්තියක නොවැදුනේ නම් එය නොපෙනී යන්නාක් මෙන්, රහතන් වහන්සේගේ විඤ්ඤාණය රහතන් වහන්සේගේ විඤ්ඤාණය නාම-රූප (Name & Form) මත නොපිහිටයි. එය ලෝකයෙන් එතෙර වූ, අනිමිත්ත (Signless) තත්ත්වයකි.

NotebookLM

සළායතන නිරෝධය

ඇස, කන, නාසය ආදී ඉන්ද්‍රියයන් නිරුද්ධ වීමෙන් ඒවායින් ගොඩනගන 'ලෝකය'ද නිරුද්ධ වේ.

ලෝකය යනු බාහිරින් ඇති දෙයක් නොව, ආයතන මගින් මනස තුළ ගොඩනගන දෙයකි.

ඉන්ද්‍රියන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිවී ගිය විට, ලෝකය පිළිබඳ හැඟීමද (World-view) අතුරුදහන් වේ. මෙය ශාන්ත වූ නිවනයි.

NotebookLM

අප්පතිට්ඨං - අනාරම්මණං

නිවන යනු යාමක් (Gathi), ඒමක් (Agathi) හෝ සිටීමක් (Thithi) නොවේ. එය පිහිටක් නොමැති (Appatittha), අරමුණක් නොගන්නා (Anarammanna) තත්වයකි. සසර ගමන නමැති නූල් බෝලය ලිහා අවසන් වූ විට තවදුරටත් පැටලීමක් නැත.

NotebookLM

ඉන්ද්‍රජාලය අවසන් වීම

සංස්කාර යනු මැජික් ශිල්පියෙකු මෙන් අපව රවටන දෙයකි.

ප්‍රඥාව නමැති ආලෝකය ලැබුණු විට, මෙම ඉන්ද්‍රජාලය (Magic Trick) හුදු හිස් බවක් (Suññata) බව පසක් වේ.

රැවටීම අවසන්ය. ඉතිරි වන්නේ පරම ශාන්තියයි.

NotebookLM

සබ්බ සංඛාර සමථෝ
සියලු දඟලීම්, නිර්මාණ සහ මායාවන්ගේ සංසිඳීම නිවනයි.
එය පරම සුවයයි (Parama Sukha).
“ඒතං සන්තං ඒතං පණීතං...” (This is peaceful, this is excellent...).
NotebookLM

නිවන

“භව නිරෝධෝ නිබ්බානං”

(භවය නිරුද්ධ වීම නිවනයි.)

~ පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද හිමි

NotebookLM

නිබ්බාන

දිය සුළියේ රහස

පටිච්චසමුප්පාදය සහ විමුක්තිය පිළිබඳ විචාරාත්මක දැක්මක්

NotebookLM

සංසාරය යනු දිය සුළියකි

දිය සුළියක් යනු ගලා බසින ජල ධාරාවට විරුද්ධව ඇතිවන ක්‍රියාවලියකි. එය ඝන ද්‍රව්‍යයෙක් හෝ පුද්ගලයෙක් නොවේ. අවිද්‍යාව නිසා සිතන, 'මම' යැයි අල්ලා ගන්නා දෙය දිය සුළියක් වැනි ක්‍රියාවලියක් පමණි.

**දිය සුළියට නමක් දුන් පමණින්
එය සත්‍යයක් නොවේ.**

පුද්ගලයා යනු මායාවකි

දිය සුළිය පවතින තාක් අප ඊට 'දීය සුළිය' යැයි කියමු. එලෙසම විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප එකිහෙක ගැටෙමින් පවතින තාක් 'පුද්ගලයා' යැයි ව්‍යවහාර කරමු.

"නාම රූප සහ විඤ්ඤාණ අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය බැඳීම පුද්ගලයා ලෙස පෙනී සිටියි."

NotebookLM

භවයේ එන්ජීම: විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප

මව් කුසක දරුවකු පිළිසිඳ ගැනීම යනු **විඤ්ඤාණය බැස** ගැනීමයි. විඤ්ඤාණය නොමැති නම් නාම-රූප වැඩෙන්නේ නැත. නාම-රූප නොමැති නම් විඤ්ඤාණයට පිහිටක් නැත.

මෙය අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් එකිනෙක මත යැපෙන ක්‍රියාවලියකි.

නළ කලාප උපමාව

සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ වදාළ පරිදි,
එකිනෙකට හේත්තු වූ නළ කලාප (බට කෝටු)
දෙකක් මෙන් විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප පවතී.

එකක් ඇද දැමුවහොත්,
අනෙක ද ඇද වැටේ.

NotebookLM

කාලය දිය වී යයි

පටිච්චසමුප්පාදය අතීත, වර්තමාන, අනාගත ලෙස බෙදා වෙන් කළ යුතු නැත. එය ‘අකාලික’ ධර්මයකි. මේ මොහොතේම දැකිය හැකි ‘සන්දිට්ඨික’ සත්‍යයකි.

සම්මත විවරණයේදී අවිද්‍යාව අතීතයටත්, ජාතිය අනාගතයටත් තල්ලු කරයි. නමුත් ප්‍රඥාවන්තයා එය මේ මොහොතේම දකී.

NotebookLM

හරයක් නොමැති කෙසෙල් කඳ

කෙසෙල් කඳක ස්ථිර අරටුවක් නොමැත; ඇත්තේ පතුරු පමණි. එලෙසම, විදර්ශනා නුවණින් බලනෙ විට සංස්කාරයන්ගේ (සිතුවිලි සහ දේවල්) කිසිදු සාරයක් හමු නොවේ.

විනිවිද දැකීම

NotebookLM

‘ඇත’ සහ ‘නැත’ යන අන්ත දෙක

ලෝකයා නිතරම ‘ඇත’ (අස්ති) හෝ ‘නැත’ (නාස්ති) යන අන්තයකට වැටේ.

ලෝකයේ හටගැනීම දකින විට ‘නැත’ කියා නොකියයි. ලෝකයේ නිරෝධය, දකින විට ‘ඇත’ කියා නොකියයි. මෙයයි මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව.

NotebookLM

කළු සහ සුදු ගොනුන්

ඇස (සුදු ගොනා) හෝ රූපය (කළු ගොනා) **ප්‍රශ්නය නොවේ.**
ප්‍රශ්නය වන්නේ ඒවා බැඳ තබන ‘රැහැන’ හෙවත් තණ්හාවයි.

Insight:
බන්ධනය ලිහා දැමූ විට, ගොනුන් දෙදෙනා නිදහස්ය. ගැටුමක් නැත.

NotebookLM

නිස්සිත vs අනිස්සිත

සාමාන්‍ය සිත යමක එල්ලී පවතී (නිස්සිත). එනිසා එය සෙලවේ, වෙවුලයි. රහතන් වහන්සේගේ සිත කිසිවක නොඇලී, නිදහස්ව පවතී (අනිස්සිත).

“නිස්සිතස්ස චලිතං - අනිස්සිතස්ස චලිතං නත්ථි”
(Translation: To the dependent, there is trembling; to the independent, there is no trembling).

NotebookLM

දිය සුළිය කොහේ ගියේද?
දිය සුළිය නැවතුණු විට එය කොහේවත් ගියේ නැත.
හේතු නැති වූ විට ඵලය නිරුද්ධ විය.
නිවන යනු යම් තැනකට යාමක් නොව,
දැවෙන ගින්නක් නිවී යාම වැනි තත්වයකි.

NotebookLM

අප්පතිට්ඨිත විඤ්ඤාණය

රහතන් වහන්සේගේ විඤ්ඤාණය නාම-රූපයක් මත නොපිහිටයි. එය හිරු රශ්මිය බිත්තියක නොවැදී අනන්තයට යන්නාක් මෙනි.

මාරයාට පවා එම සිත සොයාගත නොහැක.

පලංචිය සහ ඔරුව

සතිපට්ඨානය වැනි ධර්මයන් පවා පලංචියක් හෝ ඔරුවක් මෙන් භාවිතා කළ යුත්තේ එතෙර වීමට පමණි.

ධම්මා පි වෝ පහාතබ්බා - ධර්මය පවා අතහැරිය යුතුය, එවිට අධර්මය ගැන කවර කතාද?

NotebookLM

අතහැරීමෙන් ලබන ජයග්‍රහණය

මාරයාගෙන් බේරීමට ඇති එකම ක්‍රමය සටන් කිරීම නොව, අයිතිය අතහැරීමයි. ‘මගේ’ යැයි අල්ලා ගැඩීමට දෙයක් නැති තැන, මාරයාට උදුරා ගැනීමට දෙයක් නැත.

මෙය ලොව ශ්‍රේෂ්ඨතම උපායයි.

NotebookLM

පරම ශාන්තිය

සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම. සියලු උපාදානයන් අතහැරීම. තණ්හාව ක්ෂය කිරීම. මෙය නිබ්බානයයි.

මෙය නිබ්බානයයි.

ඒතං සන්තං, ඒතං පණීතං

NotebookLM

නිබ්බාන - 15 සහ 16 වන දේශනා

සංසාර සිහිනයෙන් අවදි වීම සහ 'උපධි' අත්හැරීම

Noto Serif Sinhala

කාලය සහ අවකාශය දියවී යන නිවනේ අත්දැකීම...

NotebookLM

සිනමා දර්ශනය සහ අවිද්‍යා අන්ධකාරය

සිනමා ශාලාවක දර්ශනයක් පෙනෙන්නේ හාත්පස පවතින ඝන අන්ධකාරය නිසාය. ආලෝක ධාරාවත්, අන්ධකාරයත් නිසා අපි රූප දකිමු.

හදිසියේ විදුලි බුබුළු දැල්වුණොත්, තිරයේ රූප මැකී යයි. අවිද්‍යාව නැති වූ විට ලෝක සිනමාවද එසේමය.

NotebookLM

ආයතන හය - පාළු ගම්මාන

ඇස, කන, නාසය ආදී ඉන්ද්‍රියයන් ‘පාළු ගම්’ වැනිය. ඒවායේ ආත්මයක් හෝ සැබෑ හිමිකරුවෙක් නැත.

දිට්ඨ (Seen)
සුත (Heard)
මුත (Sensed)
විඤ්ඤාත (Cognized)

අප රැවටෙන්නේ මෙම ‘පාළු ගම්’ තුළ කිසිවෙක් ඇතැයි සිතීමෙනි.

NotebookLM

බාහිය සූත්‍රය: කෙටිම මාර්ගය

‘දිට්ඨේ දිට්ඨමත්තං භවිස්සති’

දුටු දේ, දුටු මාත්‍රයෙන් නවතින්න. එයට ‘මම’ හෝ ‘වවනත් අයෙක්’ ඇඳා නොගන්ඊ නොගන්න.

NotebookLM

‘එයින්’ මඤ්ඤනා නොකරන්න

‘තතෝ ත්වං බාහිය න තේන’

ඔබ දකින දේ තුළින් ‘මම’ කියා කෙනෙක් නිර්මාණය කර නොගන්න.

යම් දෙයකින් මඤ්ඤනා (සිතින් මවා ගැනීම) කරයිද, ඒ නිසාම ඒය අනෙකක් බවට පත්වේ.

NotebookLM

ඔබ ‘එහි’ නැත

‘යතෝ ත්වං බාහිය න තේන - තතෝ ත්වං බාහිය න තත්ථ’

NotebookLM

උපධි - අපි රැස්කරගත් ව්‍යාජ වත්කම්

වලංගු නොවන මුදල් නෝට්ටුව

අපි ජීවිත කාලයම ‘උපධි’ (කෙලෙස් සහ බැඳීම්) රැස් කරමු. නමුත් ප්‍රඥාව නමැති එළිය වැටුණු විට, මේවා වටිනාකමක් නැති ‘කඩදාසි’ බව පෙනී යයි.

සබ්බුපධිපටිනිස්ස්ගෝ

NotebookLM

සිහිනයෙන් අවදි වීම

සිහිනයකින් දුර ගමනක් යාමට ලකලෑස්ති වී, බඩු පොදි බැඳගත් අයෙක් හදිසියේ අවදි වෙයි. අවදි වූ විට ගමනක් නැත. ගෙන යාමට බඩු මලු නැත. ඉතිරි වන්නේ හාතිය පමණී.

සංසාර ගමනද එබඳුය.

NotebookLM

ප්‍රඥා ප්‍රභාව හමුවේ ලෝකය මැකී යයි

**‘න තත්ථ සුක්කා ජෝතන්ති -
ආදිච්චෝ නප්පකාසති’**

සූර්යයා පායන විට තරු එළිය මැකී යන්නා සේ,
අරහත් ඵල සමාධිය හමුවේ රූප, ශබ්ද සහ
සංඥා ‘නිෂ්ප්‍රභා’ වී යයි.

NotebookLM

නිරෝධය - මහා ගිනි ජාලාව නිවී යාම

රාග, ද්වේශ, මෝහ ගීනි නිවී යාමයි.

සබ්බ සංඛාර සමථෝ

චිත්‍රපටිය නතර විය.
යන්ත්‍රය රත් වීම නතර විය.

රහතන් වහන්සේගේ ‘හිස් බැල්ම’

එය කිසිවක් අරමුණු නොකරන, ක්ෂිතිජයක් නොමැති දර්ශන පථයකි.
‘සංඥී’ ද නොවේ, ‘අසංඥී’ ද නොවේ.

අනිමිත්ත සමාධිය

NotebookLM

අප්පතිට්ඨං - පිහිටීමක් නැති විඤ්ඤාණය

‘යත්ථ ආපෝ ච පඨවී - තේජෝ වායෝ න ගාධති’

පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන සතර මහා භූතයන්ට බැස ගත නොහැකි තැන. සිත කොතැනකවත් නොපිහිටයි.

NotebookLM

සිහිනය නිමාවීය

ආලෝකය ඇත. අන්ධකාරය නැත. සිනමාව නැත.

“එය ශාන්තය, එය ප්‍රණීතය...”

නිබ්බාන දේශනා අංක 15 & 16 - පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද හිමි

NotebookLM

නිබ්බාන: මායාව සහ යථාර්ථය

විඤ්ඤාණයේ ඉන්ද්‍රජාලයේ සිට බාහිය සූත්‍රයේ ක්ෂණික අවබෝධය කරා

Based on Nibbana Sermons 04 & 15 by Ven. Katukurunde Nyanananda Thero

NotebookLM

සංසාරය යනු ගමනක් නොව, භ්‍රමණයකි

- ඉච්ඡාභව සහ අන්‍යථාභව
- සිත මෙතැනීන් එතැනට යන්නේ නැත. ඇත්තේ ‘භවය’ හෙවත් සිතේ ඇතිවන වෙනස්වීම පමණි.
- එය එකම තැන කැරකෙන වටා වන්දනාවක් වැනිය.

NotebookLM

දුක උපදවන බීජය: විඤ්ඤාණය

“කම්මං ඛෙත්තං විඤ්ඤාණං බීජං, තණ්හා සිනේහෝ”

- විඤ්ඤාණය නමැති බීජය මව් කුසක පැලපදියම් වූ විට නාම-රූප වෘක්ෂය වැඩේ.
- එය ඉන්ද්‍රජාලිකයෙක් මෙන් මායාවක් මවයි.

NotebookLM

ඇලී සිටීම සහ වෙව්ලීම

- “නිස්සිතස්ස චලිතං - අනිස්සිතස්ස චලිතං නත්ථි”

- සිත දෘෂ්ටීන් සහ ආශාවන් මත වාරු වී සිටින තාක් කල්, බිය සහ කම්පනය පවතී.
- ආධාරක (crutches) ඉවත් කළ විට ලැබෙන ස්ථාවරත්වය නිවනයි.

NotebookLM

‘ඇත’ සහ ‘නැත’ යන අන්ත දෙක

- ලෝකයා ‘සබ්බං අත්ථි’ (සියල්ල ඇත) හෝ ‘සබ්බං නත්ථි’ (සියල්ල නැත) යන අන්ත දෙකෙහි එල්ලී සිටී.
- හේතූන් නිසා හටගැනීම (සමුදය) දකින විට ‘නැත’ යැයි කිව නොහැක.
- හේතූන් නිසා නැතිවීම (නිරෝධය) දකින විට ‘ඇත’ යැයි කිව නොහැක.

NotebookLM

මැද මාවත: පටිච්ච සමුප්පාදය

- ‘ඉමස්මිං සති ඉදං හෝති’
- මෙය ආත්මයක් ගමන් කිරීමක් නොව, හේතු-ඵල දාමයකි.
- කළු ගොනා සහ සුදු ගොනා බැඳ ඇත්තේ එකිනෙකාට නොව, යෙඟටය.
- ගැටුම ඇත්තේ බැඳීම තුළ නොව, ඇදීම තුළය.

NotebookLM

බාහිය දාරුචීරියගේ ක්ෂණික අවබෝධය

- ‘තස්මාතිහ තේ බාහිය ඒවං සික්ඛිතබ්බං...’
- දීර්ඝ කාලයක් ගත නොකර, ඇසු සැණින් සත්‍යය අවබෝධ කරගත් කෙටිම මාර්ගය.

NotebookLM

දුටු දේයෙහි දුටු දේ පමණක්ම වන්න

- ‘දිට්ඨේ දිට්ඨමත්තං භවිස්සති’
- ‘සුතේ සුතමත්තං භවිස්සති’
- නිමිති සහ අනුබ්‍යඤ්ජන ගැනීමෙන් වළකින්න. එයට ‘මම’ හෝ ‘මගේ’ කියා එකතු නොකරන්න.
- එතැනම නවතින්න

NotebookLM

ඔබ එතැන නැත

- ‘තතෝ ත්වං බාහිය න තේන’
- මඥ්ඤනාව (imagining/construing) නැවැත්වූ විට, අත්දැකීම තුළ ‘විඳින්නෙක්’ නැත.
- ඔබ ‘එයින්’ නොවෙයි. ඔබ ‘එහි’ නොවෙයි.

NotebookLM

මෙහිත් නැත, එහිත් නැත, අතරකත් නැත

- ‘නේව ඉධ න හුරං න උභයමන්තරේ’
- මෙයම දුකේ කෙළවරයි.
- අන්ත දෙක සහ මැද ද නැති වූ තැන, පිහිටක් (support) නොමැති තැන නිවන නිවනයි.

NotebookLM

ආලෝකය සහ අන්ධකාරය ඉක්මවා ගිය තැන

‘න තත්ථ සුක්ඛා ජෝතන්ති - ආදිච්චෝ නප්පකාසති’

- එහි සඳ බබළන්නේ නැත. නමුත් එහි අන්ධකාරයක් ද නැත.
- පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන මහා භූතයින්ට බැස ගැනීමට තැනක් නැත.

NotebookLM

සිනමා දර්ශනය සහ ආලෝකය

- අප ලෝකය දකින්නේ අවිද්‍යාව නමැති අන්ධකාරය නිසාය.
- ප්‍රඥාවේ ආලෝකය දැල්වුණු විට, සංසාර නමැති චිත්‍රපටය මැකී යයි.
- රූපය නැති වූවා නොවේ, ආලෝකය නිසා එය ‘නිෂ්ප්‍රභා’ විය.

NotebookLM

ප්‍රපංචයෙන් මිදී යථාර්ථය දැකීම

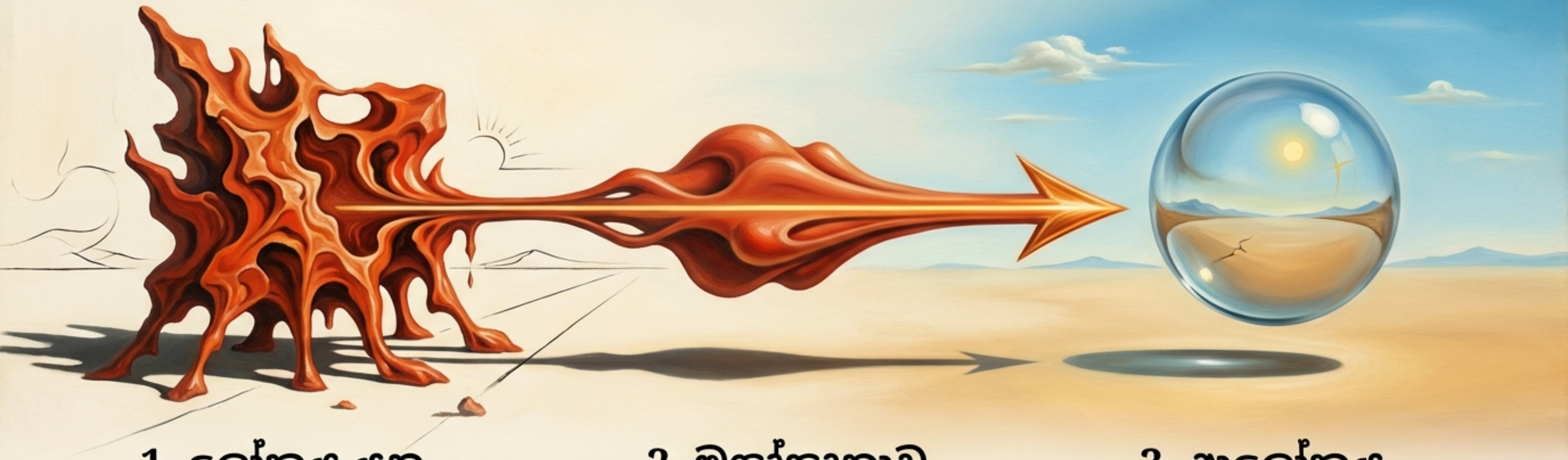

1. ලෝකය යනු විඤ්ඤාණයේ නිර්මාණයකි

2. මඤ්ඤනාව (imagining) නතර කළ විට මැවුම්කරු අතුරුදහන් වේ

3. ආලෝකය (ප්‍රඥාව) තුළ අඳුරට (මායාවට) ඉඩක් නැත

NotebookLM

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං

- ‘අනන්තං සබ්බතෝ පභං’
- බාහිර රූප මැකී ගිය, නමුත් පිරිසිදු අවදියෙන් යුතු ස්වභාවය.

NotebookLM

Based on Nibbana Sermons 04 & 15 by Ven. Katukurunde Nyanananda Thero.

NotebookLM